

ŠIBENSKI LIST

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BROJ 249 — GOD. VI.

ŠIBENIK, 19. LIPNJA 1957.

IZLAZI SVAKE SRIJEDE

Plenum Kotarskog odbora Socijalističkog saveza

Ideološko - politički rad ne može ostati na stupnju, na kojem se danas nalazi

Plenumu su prisustvovali narodni zastupnici Nikola Sekulić i Jovo Ugrčić

U petak, 14. o. mj., u velikoj dvorani Društvenog doma, održan je plenarni sastanak Kotarskog odbora SSRN. Plenumu su prisustvovali narodni poslanici Nikola Sekulić i Jovo Ugrčić.

Referat je održao drug Zivko Gojanović, predsjednik Komisije za ideološko-politički rad Kotarskog odbora SSRN.

Iz zemlje i svijeta

PREDSEDNIK TITO PRIMIO JE LORDA ATLIJA, koji se nalazi u privatnoj posjeti Jugoslavije.

DRŽAVNI SEKRETAR ZA POSLOVE NARODNE obrane Ivan Gošnjak stigao je u zvaničnu posjetu Sovjetskom Savezu, kao gost maršala Žukova.

PREDSEDNIK ŠVEDSKE VLADE TAGE ERLANDER doputovao je u zvaničnu posjetu Jugoslaviji. Premijera Erlandera dočekao je potpredsjednik Edvard Kardelj.

POTPREDSJEDNIK RANKOVIĆ predao je visoka odlikovanja članovima delegacije rumunjske pravoslavne crkve, koja boravi u Jugoslaviji kao gosti Srpske pravoslavne crkve.

ODBOR ZA VANJSKE POSLOVE Savezne narodne skupštine odlučio je da podnese Narodnoj skupštini rezoluciju o obustavljanju eksperimentalnih nuklearnih eksplozija.

POTPREDSJEDNIK SVETOZAR VUKMANOVIĆ govorio je na savjetovanju o poljoprivredi u Prštini.

U VAŠINGTONU JE POTPISAN SPORAZUM o američkoj ekonomskoj pomoći Poljskoj u visini od 95 milijuna dolara.

PREDSEDNIK SIRIJSKE VLADE ASALI optužio je zemlje Bagdadskog pakta da pripremaju zavjeru protiv Sirije.

EGIPATSKA VLADA ZVANIČNO JE ODOBRILO Francuskoj da se njeni brodovi koriste Sueskim kanalom.

U BUDIMPEŠTI JE OBJAVLJENA zajednička deklaracija o razgovorima vladinih delegacija NR Bugarske i NR Mađarske. Dvije vlade saopćile su da će nastojati da prošire svoje veze s Jugoslavijom.

AMERIČKI MINISTAR INOZEMNIH POSLOVA Dales izjavio je na konferenciji za štampu da će SAD predložiti Sovjetskom Savezu stvaranje probne zone zračne inspekcije na Arktiku.

SAD, BRITANIJA I FRANCUSKA odgovorile su na notu SSSR-a od 19. aprila o Srednjem istoku. Tri zemlje odbile su da prihvate sovjetske prijedloge.

KINESKI PREMIJER ČU EN LAJ izjavio je britanskom laborističkom poslaniku Vrbijemu da Kina i Britanija mogu da žive u prijateljsstvu, bez mješanja u unutrašnje poslove.

UDRUŽENJE AMERIČKIH NAUČNIKA uputilo je apel vladi SAD da zaključi sporazum o obustavi nuklearnih eksplozija.

»Treba dobro poznavati što se događa u gradu i selu, u proizvodnji i povodom proizvodnje, u odnosima i svijesti ljudi, pa onda odrediti stavove i konkretni program ideološko-političkog rada«, podvukao je referent u početku svog izlaganja, iznijevši zatim probleme socijalističke izgradnje, koje za sobom nose industrijalizacija, samoupravljanje, odnosi koje stvara poljoprivredna proizvodnja, kao i položaj omladine i žene u našem društvu. »To su važnija područja izgradnje društvenih odnosa kod nas, koja traže svestraniju diskusiju. Ima i drugih problema, koji se danas ističu, osobito na polju kulture i prosvjete, ali ovi istaknuti su od prvostepenog značenja, pa ih zato moramo imati pred očima kod izrade svakog programa ideološko-političkog rada.«

U referatu je nadalje iznijeto, kako se odvijao ideološko-politički rad na području kotara kroz posljednje vrijeme. Naglašeno je, da se duž čitavog kotara osjeća aktivnost i da se ozbiljno radilo na idejnom i političkom uzdizanju građana, ali da sav taj rad ne može ostati na stupnju, na kojem se danas nalazi. »Ako bismo ostali na tom stupnju, ovaj snažni privredni napredak, koji razvija među ljudima sve dublje socijalističke odnose, mogao bi ostati za našim stvarnim mogućnostima i kočiti razvitak, za koji postoje objektivni uvjeti.«

Nakon što je istakao aktivnost grupa političkih predavača, drug Gojanović se osvrnuo na rad narodnog i radničkog sveučilišta. Istakao je, raznolikost sredstava, koje u svom radu primjenjuje Kninsko narodno sveučilište, za razliku od šibenskog, koje je u protekloj godini bilo slabo aktivno. Za radničko sveučilište, koje djeluje samo u Šibeniku, on je primjetio, da ovo sveučilište nije u svom radu išlo mnogo dalje od tečajeva za kvalifikacije.

Govoreći o bibliotekama i čitaonicama, referent je konstatirao, da je njihovo stanje dosta žalosno, podvukavši u kakovim se sve prostorijama nalaze takve ustanove, pa je rekao: »Očio je da stanje sa

čitaonicama i bibliotekama mora biti riješeno, jer za njima postoji potreba, ali općenito njih treba tako organizirati, da budu u stanju okupljati, naročito omladinu, i da čitaonice i biblioteke postanu aktivni faktor u mjestu, na kojem djeluju.«

U vezi sa štamptom drug Gojanović se poduzeo zadržao na lokalnoj štampi, rekavši, da na našem području izlazi samo jedan list lokalnog karaktera. »List ima mnogo teškoća materijalne i tehničke prirode. List bi trebao postati osnovna djelatnost štamparije, a štampariju bismo i inače morali više koristiti kao materijalni društveni faktor, a manje kao komercijalno poduzeće... Problem oko sadržaja i fizionomije lista vjerojatno bi se brže i lakše rješavali, kad bi se riješili oni materijalno-tehničke prirode.«

Nakon što je iznio neke primjere nepravilnog korišćenja radio-prijemnika i razglasnih stanica, referent je prešao na iznošenje pojava u kulturno - zabavnom životu. »Kritika u odnosu na kazalište« odnosila bi se na obilazak terena. Ali to je skopčano s troškovima, u čijem snažanju, pa ni minimalno, nekad ne će da učestvuju oni kojima se ide, pokazujući krajnju nesuretljivost, kao na pr. Vodice, koje inače imaju idealne uvjete za prihvatanje gostovanja... Kazalište, koje ima pred sobom zadatak da postane konkretnije, to ne će uspjjeti, ako mu budžet ne bude omogućio... Kazalištu treba jednom dati mogućnost većeg zaleta.«

»U velikom broju mjesta ističe se aktivnost dramskih družina. Ali one su prepuštene same sebi i svojoj snalažljivosti, što se osjeća na repertoaru, u pogledu kojeg bi trebalo provesti jednu smišljeniju i određeniju politiku.«

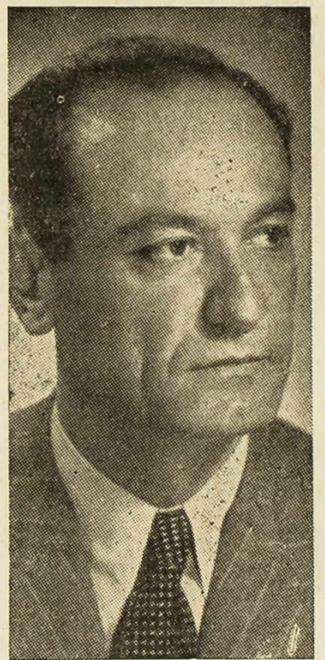
Dalje se referat odnosio na tamburaške zborove, kojih ima mnogo, te o kinofikaciji. U vezi s kinofikacijom istaknuta je potreba kako za prostorom, tako i za širenjem kinematografa po selima, naročito onih s projektorima na usku traku. Naglasio je da su pokretni kinematografi prestali raditi, kao i da je akutno pitanje servisa za film, koji bi se osno-

vao pri kotarskom centru i koji bi se bavio problemima opskrbe sela filmom. Dalje je rekao, da je nezadovoljavajuće stanje i s kinematografima u Šibeniku, kako u pogledu prostora, tako u pogledu aparature i slično.

U daljnjem izlaganju drug Gojanović je iznio neke organizacione probleme u vezi s radom komisija i akcija, koji se bave idejno političkim radom, pa je završio pozvajući prisutne, da popune referat diskusijom.

Sada je najvažnije pokrenuti snage koje će dalje razrađivati ta pitanja - rekao je na plenumu drug Nikola Sekulić

U diskusiji je također sudjelovao narodni zastupnik drug Nikola Sekulić, koji je, između ostalog, rekao, da su na plenumu zaista pokrenuta najvažnija pitanja ideološko-političkog rada i da ne

Drug Nikola Sekulić

bi trebalo ostati samo na konstatiranju činjenica, već da je sada upravo najvažnije da se pokrenu one snage i pojedinci, koji će dalje razrađivati pitanja iznijeta na plenumu. Ustvari plenumi ovakvog karaktera morali bi u svakom slučaju da zainteresiraju sve društvene i političke faktore za probleme o kojima se raspravlja u cilju poduzimanja određenih mjera za njihovo rješavanje.

On je, pored ostalog, govorio o nekim pitanjima odgoja omladine. Naglasio je, da omladini treba pokloniti najveću brigu, osobito u pogledu njezinog ideološko-političkog odgoja. Posebnu pažnju zaslužuje nova mlada inteligencija i radnička omladina. Budući da je ona nosilac onog novog, progresivnog u našoj socijalistič-

U Hrvatskoj završene pripreme za Kongres radničkih savjeta

Razgovor sa Josipom Cazijem

Zadaci, koji su proizašli iz odluka Odbora za pripreme Kongresa izvršeni su u potpunosti. Glavni teret priprema podnijele su sindikalne organizacije.

U višemjesečnim priprema naročito se zalagalo Republičko vijeće sindikata Hrvatske, koje je zajedno sa Komisijom Socijalističkog saveza radnog naroda Hrvatske organiziralo i vodilo nekoliko grupa. Na taj način prikupljeni su, sređeni i obrađeni materijali za Kongres. Tako su i grupe izvršile određene zadatke.

Najteži zadatak, izjavio je predsjednik Republičkog vijeća sindikata Hrvatske, drug Josip Cazi, imala je, nesumnjivo, grupa koja je vršila analizu materijalne baze radničkih savjeta i izradila Kongresu prijedloge za jačanje te baze.

U priprema za Kongres, prema riječima druga Cazija, učestvovalo je dvanaest grupa republičkog karaktera, kao i kotarske grupe. U tim radnim tijelima sudjelovalo je preko tisuću najnaprednijih radnika, sindikalnih funkcionera, stručnjaka i političkih radnika.

Smatram, istakao je drug Cazi, da su se za Kongres vrlo dobro spremili i naši radni kolektivi. Do tog zaključka došao sam, dodao je drug Cazi, na temelju prijedloga koje su oni pripremili za Kongres. Neki radni kolektivi iz Hrvatske izaci će na Kongres sa više značajnih sugestija i prijedloga, što će nesumnjivo izazvati živu diskusiju. Na taj način delegati iz naših radnih kolektiva dat

će svoj prilog u otkrivanju novih putova za daljnje jačanje radničkog upravljanja i još brže razvijanje društvenog upravljanja u opće.

Pripreme za Kongres, prema riječima druga Cazija, zatalasale su ne samo radničku klasu, nego i široki krug naših građana. Svi oni pratili su s interesiranjem pripreme za Kongres od njegova početka. S potrebnom pažnjom pratila su pripreme i mnoga stručna udruženja. Veliki prilog u pripremanju kongresnih materijala dalo je Udruženje ekonomista Hrvatske, radni kolektiv Instituta za društveno upravljanje i neke druge ustanove. No, bilo je i takvih organizacija, koje se nisu dovoljno brzo snašle u priprema, pa nisu ni pružile neku znatniju pomoć sindikatu. Republičko vijeće sindikata očekivalo je, na primjer, veću pomoć u predkongresnim priprema od Udruženja pravnika.

Uzevši u cjelini, naglasio je drug Cazi, Republičko vijeće sindikata Hrvatske zadovoljno je s izvršenim priprema za Kongres. Naši radni ljudi, kroz izvršenu analizu sedmogodišnjeg rada organa radničkog upravljanja, kroz izbore delegata za kongres, kao i kroz druge vidove priprema, konstatirali su da radničko upravljanje ulazi u jednu novu, višu fazu. Taj momenat ocjenit će Kongres / nesumnjivo pozitivno, rekao je na kraju razgovora drug Josip Cazi.

Svet

nizirati češća gostovanja Narodnog kazališta u pojedinim mjestima na kotaru. Naglasio je također, da je potrebno više pomoći lokalnom listu, ukoliko se želi da on u potpunosti ostvari ulogu koja mu je namijenjena kao organu Socijalističkog saveza.

Govoreći o unapređenju poljoprivrede na našem kotaru, on je naročito podvukao, da jedino socijalistički odnosi na selu mogu razviti modernu proizvodnju. O tome je potrebno govoriti u našim selima i o toj činjenici moralo bi se voditi računa kad se organizira politički rad u selu među poljoprivrednicima.

Na kraju izlaganja narodni zastupnik drug Nikola Sekulić je rekao, da je poslije ovog plenuma neophodno provesti organiziranu akciju u cilju rješavanja onih problema o kojima se raspravljalo. Izrazio je uvjerenje, da na kotaru postoje snage koje su u stanju da to s uspjehom izvrše.

Maršal Tito kumovao devetom djetetu radnika u Brnjici

U Brnjici, malom selu šibenske općine održana je nedavno skromna svečanost. Naročito je bio obradovan Krste Ljubčić, radnik u tvornici glinice i aluminija Lozovac kojem je predsjednik Republike Josip Broz Tito preko svog izaslanika Petra Skarice, predsjednika Narodnog odbora kotara kumovao devetom djetetu. Taj nesvakidašnji događaj proslavili su svi mještani. Oni su toplo pozdravili izaslanika maršala Tita koji je održao prigodni govor, a potom je roditeljima novorođenčeta izručio Maršalove darove.

SJEDNICA SAVJETA ZA PROSVETU I KULTURU NO KOTARA

Na posljednoj sjednici Savjeta za prosvjetu i kulturu NO kotara raspravljalo se o radu općinskih savjeta za prosvjetu i kulturu, kao i o dvogodišnjim školama za obrazovanje odraslih lica. Sjednici su prisustvovali predsjednici općinskih savjeta za prosvjetu i kulturu, odnosno savjeta za školstvo.

Kuda to vodi

U primorskom pojasu šibenskog kotara u jeku su pripreme za otkup poljoprivrednih proizvoda, u prvom redu višanja, badema i kupina. S tim u vezi najveća život vladala u zadružnim organizacijama, koje su inače glavni nosilac otkupa na svom području. U vezi određivanja otkupnih cijena i daljnjih priprema, nedavno je na inicijativu Trgovinske komore u Šibeniku održan sastanak, kojem su prisustvovali suslovni upravitelji zainteresiranih zadružnih organizacija. Neki određeni zaključci nisu doneseni, ali je preporučeno spomenutim predstavnicima zadruga, da u najkraćem roku detaljno analiziraju stanje, kao i pitanje otkupnih cijena, koje je na sastanku iznio predstavnik Vinogradarsko-voćarskog poslovnog saveza.

Prema onome što je iznio predstavnik tog Saveza, a u vezi sa ponudom i potražnjom na našem tržištu, otkupna cijena višnjama iznosila bi 90 dinara po kilogramu, bademu oko 100, a kupini 25 dinara kilogram. Budući da su cijene tim proizvodima na stranom tržištu, za razliku od prošle godine, osjetno pale, to je preporučeno, da se i proizvođači i zadružne organizacije isključivo orijentiraju na domaće tržište, jer će te cijene biti kudikamo povoljnije za proizvođače.

I nakon što je poslovnim upraviteljima u potankostima izložena sadašnja situacija na tržištu uopće, očekivalo se da će s njihove strane uslijediti pozitivno reagiranje, razumijevanje i dobra volja da prihvate novoodređene otkupne cijene tim artiklima. Međutim, to je u cijelosti izostalo. Iz njihove diskusije moglo se uočiti samo jedno: očito neslaganje i mimoalaženje iznijetih prijedloga o otkupnim cijenama. Ne znamo kuda to vodi? No ne ćemo pogriješiti ako kažemo, da njihove namjere imaju dodirnih točaka sa običnim spekulacijom, čije posljedice za zadrugu mogu biti itekako teške. To dovoljno potvrđuje i opetovana šutnja, kad im je postavljeno pitanje, da li će otkupljene proizvode upućivati preko spomenutog Saveza ili će to ići drugim kanalima. I nakon višesatne diskusije nikakav pozitivni zaključak nije donesen, pa je i nadalje ostavljeno zadružnim organizacijama da o tome malo razmisle i donesu konačnu odluku. (J.)

PREDAVANJE O UTISCIMA IZ SSSR-a

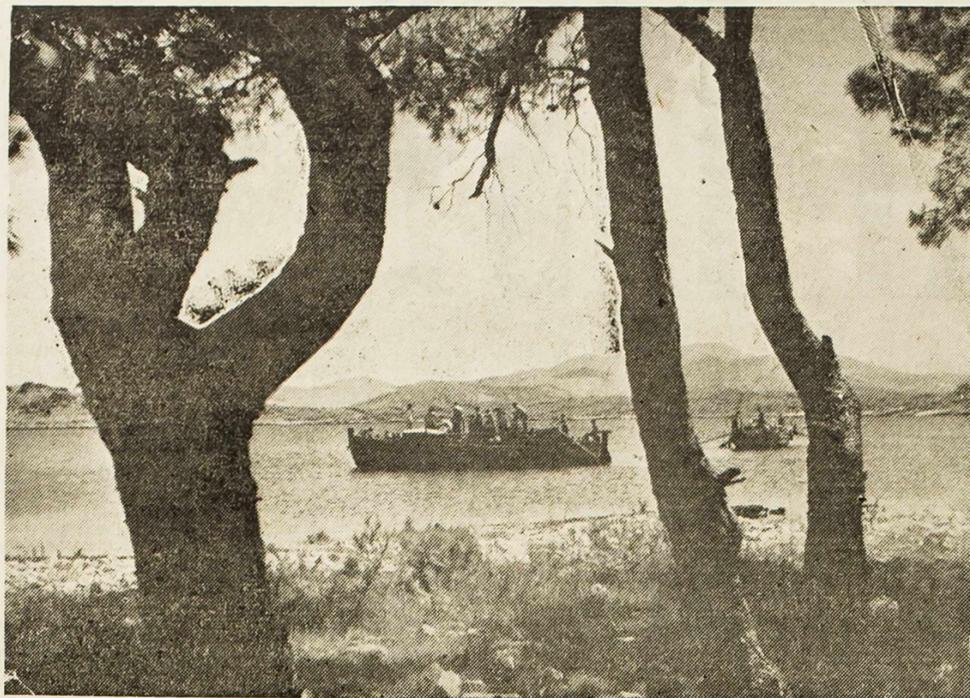
Ovih dana posjetio je Knin Jovo Ugrčić i tom prilikom na molbu uprave Narodnog sveučilišta u Domu JNA održao veoma zanimljivo predavanje o utiscima iz SSSR-a, koju zemlju je posjetio član naše novinarske delegacije.

Predavanje je bilo veoma dobro posjećeno, tako da su slušatelji ponijeli najljepše dojmove s ovog izlaganja.

Po završenoj temi drug Ugrčić je odgovarao na postavljena pitanja. Na kraju su se slušaoci toplo zahvalili predavaču. (A. M.)

DAČKA PRIREDBA

Daci osmogodišnje škole iz Čavla kotar Rijeka, posjetili su Skradin, gdje su održali priredbu. Pored slavinskih narodnih kola i narodnih pjesama, učenici su prikazali komediju u tri čina »KUMOVANJE«. (M.S.)

Već gotovo dva mjeseca spužvaraške ekipe iz Krapnja i Jezera nalaze se na krstarenju u domaćim vodama. Ribarski kombinat »Kornat«, koji je nakon likvidacije »Spužvara« preuzeo njegova obrtna sredstva, osposobio je četiri ekipe

spužvara, koje su dosad postigle odlične rezultate. I poljopr. zadruga Jezera, koja je uputila tri ekipe, očekuje dobar ulov. U razdoblju od dva i po mjeseca, koliko se ekipe nalaze na terenu, zadružna organizacija je ostvarila čistu dobit od

oko milijun dinara. U poljoprivrednoj zadrugi sa nam kazali da uskoro namjeravaju pristupiti proširenju i omasovljenju spužvarske grane, naročito s mladim kadrom.

Ako ih posluži sreća i dobro vrijeme, uspjesi ne će izostati. (M. M.)

OPĆINSKA KONFERENCIJA SAVAZA BORACA ŠIBENIK

Srediti stanje u organizacijama

U četvrtak je u prostorijama Kotarskog sindikalnog vijeća održana VII. općinska konferencija Saveza boraca NOR-a Šibenik, kojoj je prisustvovalo 60 delegata iz svih osnovnih organizacija sa područja općine.

U izvještaju, koji je podnio Ivo Dodig, predsjednik Općinskog odbora Saveza boraca, konstatiran je slab rad ne samo osnovnih organizacija a osobito onih u selima, nego i Općinskog odbora. Da bi se popravilo stanje u organizacijama Saveza boraca, koje ni u kom slučaju nije normalno, Neophodno je prići srednjoj i jačanju organizacije. Naime, bit će potrebno da se odmah učvrste rukovodstva, sredi evidencija, organizira sakupljanje članarine i ostalo. Pored toga, osnovne organizacije trebale bi da naročitu pažnju posvete djeci palih boraca i žrtava fašističkog terora. Svakako je potrebno veću brigu posvetiti smještaju, odgoju i školovanju te djece. Osim toga, organizacija će voditi računa o tome da se izvrše što bolje pripreme za proslavu 1. srpnja — Dana borca.

U diskusiji je, između ostalih, učestvovao i Nikica Bujas, sekretar općinskog komiteta SK. On je rekao da je za bolji rad organizacija potrebno uspostaviti neposredniji kontakt između Općinskog odbora i osnovnih organizacija. Također je naglasio da je potrebno voditi svestranu brigu o djeci palih boraca. Naveo je da od strane organizacija nije, bar dosad, bilo prijedloga u pogledu školovanja te djece, stipendiranja, njihovog smještaja, odgoja i slično. Organizacije bi također morale voditi brigu o doškolovanju djece palih boraca. Češće bi trebalo o-

bilaziti domove u kojima su smještena ta djeca, kao i obitelji kod kojih su ona sklonjena. Organizacije bi, osim toga, morale pomoći djeci u cilju boljeg učenja. Organiziranje i otvaranje muzeja NOB-e moralo bi biti posebna briga organizacija Saveza boraca. Na svim tim zadacima nužno je da neumorno rade općinski odbor i osnovne organizacije, rekao je na kraju drug Nikica Bujas.

Predsjednik Kotarskog odbora Saveza boraca Božo Blažević je istakao, pored ostalog, da je svakako potrebno raditi na srednjoj i učvršćenju osnovnih organizacija Saveza boraca, a kao osnovni zadatak treba da bude okupljanje u organizaciju svih onih drugova i drugarica koji za to imaju uvjete. Naglasio je, da su postignuti dobri rezultati na zbrinjavanju djece palih boraca.

Ambrozije Živković

Još jednom se naša zastava spuстила na pola koplja. Ovoga puta, pri vršenju svoje dužnosti, postao je žrtvom morskog valova kap. korvete drug Ambrozije Živković, prvoborac iz Zatona. Naša zemlja primila je u svoja njedra mladog čovjeka koji se nesebično borio za njenu slobodu. Od prvog dana Narodnog ustanka naš dragi pokojnik ne ustava pod zastavu revolucije, svijestan da svojim primjerenim učestvovanjem u borbi protiv okupatora doprinosi svoj udio za oslobođenje svoje domovine, za sreću potlačenih i obespravljenih.

Sin prerano izgubljenih siromašnih roditelja još je u djetinjstvu okusio svu gorčinu života siročeta. Njegovo djetinjstvo kao i djetinjstvo većine siromašnih i radničke omladine, bilo je i previše crno a da bi ga se mogao sa radošću sjećati. Međutim, kao dječak odlazi rodbini u Zagreb, gdje suvremenom pohada šegrtsku školu i izučava konobarski zanat. U novoj sredini drug Ambrozije ubrzo pronalazi svoje mjesto među naprednom i revolucionarnom omladinom borbene grada — i tako pripremljen

dočekuje bojni poklik svoje Partije, koja je pozivala u borbu protiv fašističke najezde na našu zemlju. Na vijest o njegovoj preranoj smrti uzdrhtala su naša srca. Oči, koje su bezbroj puta smjelo gledale u neprijateljske puščane cijevi, orosiše se suzama. Ponovo se našim malim ali borbenim selom oglasio plač ucviljene rodbine, udovica i siročadi palih boraca.

Još jednom su progovorili poznati puščani plotuni na zatonskom groblju, a zvukovi posmrtnih narševa, razlijegeše se našim bregovima i dolinama, koje je pokojnik za života tako žarko ljubio.

Koliko je drug Ambrozije bio cijenjen i voljen od svojih drugova oficira, od komande naše Ratne mornarice vidi se i po tome, što su mnogi od njih, zajedno sa dvojicom admirala Parmačem i Božanićem došli u njegovo rodno mjesto Zaton da svom mrtvom drugu i suborcima odaju zadržnu počast, isprativši njegove posmrtno ostatke do posljednjeg počivališta.

Neka je vječna slava hrabrom prvoborcu sela Zaton drugu Ambroziju Živkoviću! P. B.

Izgradnja novog sistema socijalnog osiguranja

Poslije gotovo tri godine rada Zajednička komisija Savezne narodne skupštine i Saveznog izvršnog vijeća, dovršen je Nacrt zakona o penzijskom osiguranju i predat Saveznom izvršnom vijeću. Očekuje se da će ovaj zakonski Nacrt biti uskoro upućen Saveznoj Narodnoj skupštini radi donošenja zakona, čime će biti preden još jedan dio puta u fazi stvaranja osnova za konačnu i potpunu kodifikaciju oblasti socijalnog osiguranja.

Pristupanje ovako obimnom i značajnom zakonodavnom poslu bilo je krajnje neophodno. Najprije, trebalo je potpuni regulirati prava iz zdravstvene zaštite i fiksirati njihov obim na nivou koji dozvoljavaju sadašnje ekonomske mogućnosti zajednice. Stoga se nisu obuhvatile neke nove kategorije osiguranika (poljoprivredni proizvođači i dr.), već se ostalo samo za radnike i službenike. Time će se, između ostalog, postići da se u praksi sagledaju perspektivne mogućnosti zdravstvene službe i ispituju najpogodniji organizacioni oblici rada na pružanju efektivne i kvalitetne zdravstvene zaštite. Propisi koji su u pripremi (o organizaciji i financiranju zdravstvene službe i dr.) pridonijet će ostvarenju ovog cilja, kao i potpunijem usklađenju zdravstvene službe sa potrebama radnika i službenika.

Nedograđenost sadašnjeg penzijskog sistema a naročito nepostojanje mehanizma za prilagođavanje utvrđenih iznosa penzijskih razreda kasnijem razviku plitkog sistema i nivou plaća, zahtijevali su izmjenu i samog sistema penzijskog osiguranja i nivoa penzija.

Predloženi novi penzijski sistem u osnovi se bitno razlikuje od sadašnjeg. Plaća je uzeta da služi kao osnovni element za određivanje penzija, čija visina treba u određenoj proporciji da osigura odgovarajući životni standard radnika i službenika kojima je penzija kad prestanu da rade, s obzirom na njihov ekonomski i socijalni položaj, jedini izvor prihoda. Iz ovoga proizlazi da će visina penzija zavistiti od visine doprinosa fondovima penzijskog osiguranja svakog pojedinca za vrijeme trajanja radnog vijeka, s tim što je penzijsko osiguranje postavljeno na načelu obaveznosti za sva lica u radnom odnosu. U predloženom sistemu zapažaju se i nastojanja da se iz njega elimi-

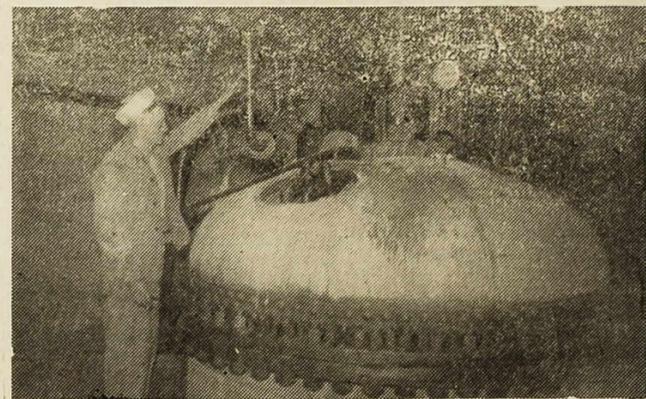
niraju, po mogućstvu što više, elementi socijalne zaštite koji sadašnjem sistemu, uslijed nedostatka odgovarajućih posebnih propisa, mnogo oduzimaju od afirmacije osiguranja i svode ga na nivo socijalne zaštite. Na visini penzije, međutim, ne utječe samo plaća, već i kategorija radnog mjesta koja je u novom sistemu uzeta za kolektiv. Prema tome, formalna stručna sprema ne će imati više nikakvog značaja, što drugim riječima znači da će stručnost priznata kroz plaću osiguranika biti osnov za odmeravanje doprinosa fondovima i osnov za odmeravanje njihovih penzija.

Povećanje broja invalida rada koje je osjetno iz godine u godinu, zahtijevalo je da se pristupi izmjenama invalidskog osiguranja. Početak ovog posla zabilježen je prije tri godine. Novi sistem invalidskog osiguranja koji se predlaže postavljen je na novim principima. Naime, osnovno u novom zakonu treba da bude osposobljavanje invalida rada i njihovo vraćanje u ekonomski i društveni život uz osiguranje ranijeg standarda. Ovako postavljena zaštita invalida zahtijevala je razradu metoda i sredstava za njihovo osposobljavanje (profesionalna rehabilitacija, zaposlenje na odgovarajućem poslu materijalno osiguranje i td.). Ona, osim toga, okuplja na realizaciji postavljenih principa mnoge zainteresirane faktore — od socijalnog osiguranja, do narodnih odbora, društvenih organizacija i inspekcija i dr.

Ova dva zakonska propisa, koja sa velikim interesom očekuje oko pola milijuna penzionera, imat će vanredan značaj za uspostavljanje sistema dviju grana osiguranja čijem će se razviku, s obzirom da svakim danom obuhvataju sve veći broj lica, posvetiti posebna pažnja. M. Knežević

DOKLE ĆE TAKO?

Roški Slap jedinstvena prirodna atrakcija na Krki prepušten je bezobzirnom uništavanju Pojedini nesavjesna lica uništavaju otkolne nasade i sijeku šumu noseći tako štetu turističkoj privredi. I napola porušen most ne djeluje nimalo estetski na čitav okoliš. S tim u vezi trebali bi mjerodavni organi da s prijete nesavjesno uništavanje šume, a što se tiče samog mosta, to je stvar tehničke sekcije za puteve. (M.S.)

Iz tvornice glinice i aluminijska Lozovac

Na kninskom željezničkom čvoru

S OMLADINSKOM BRIGADOM, M. PIJADE

Sunce se već bilo prebacilo preko kninske tvrđave kad smo napustili cestu, koja vodi za Kovačiče i prešli preko rešetaka mostića što gotovo dodiruje vodu. Dalje smo išli stazicom uz Orasicu, prema preparandiji, gdje od 2. lipnja bora omladinska brigada šibenskog kotara. Ubrzo je uslijedio prvi susret s brigadom. Omladinci su u pravu igrali odbojku. Drugi su sjedili s onu stranu zgrade i pred večeru, očekivali postrojanje i naredbe. U očekivanju komandanta brigade, koji se je trebao svakog časa vratiti iz grada, razgledali smo krug i razgovarali s omladincima. Zapazili smo, da su brigadisti pred zgradom izradili od modrikastog šljunka na bijeloj podlozi natpis: I. šibenska omladinska radna brigada »Moša Pijade«. Doznali smo da će još izraditi emblem (značka) NO i maketu gradilišta. U blizini će se ukopati jarbol, kako bi se svakodnevno obavljalo svečano dizanje i spuštanje zastave brigade.

Komandir čete Smolić postrojio je brigadu i pročitao naredbu, kojom se pohaivalju najbolji brigadisti, a omladincu, koji se je tog dana naročito istaknuo dodijeljena je zastava brigade, da je sutra ponesu na gradilište na čelu brigade i ponovo vrati u logor. Svi omladinci dobro rade i ističu se na gradilištu. Dosad su više puta pohvaljeni kao najbolji Dane Todorović iz Gračaca, Drago Smolić iz Lađevaca, Krste Silov, Peter Topić, Joso Verović, Ante Žižić svi iz Rupa općine Skradin, Sava Čakić, zamjenik komandira čete iz Devrsaka, Stevo Mažibrada iz Kistanja i drugi. Međutim, treba posebno istaći šestoro Tošića, izvršnih omladinaca iz Devrsaka, jer oni zbilja služe za primjer drugovima.

Uto je stigao komandant brigade Vinko Marenci s grupom omladinaca. Oni su u rukama nosili zapakovane odjevne predmete, jer brigadisti od svoje zarade, koja se kreće u visini od 3—3.500 dinara, mo-

gu po izboru nabaviti hlače, košulje i drugu potrebnu robu ili obuću.

Zamolili smo komandanta brigade, da nam za čitaoca »Šibenskog lista« kaže nešto o životu i radu omladinske brigade »Moša Pijade«, koja učestvuje na izgradnji kninskog željezničkog čvora. Odazivajući se rado našoj molbi, on nam je kazao, da ova brigada, osim redovnog proizvodnog zadatka treba da postigne i izvrši i neke druge važne zadatke i ciljeve, a to je rad na ideološko-političkoj izgradnji brigadista kroz koju treba ostvariti više odgojnih ciljeva, kao što su privikavanje na kolektivan život i rad, njegovanje i razvijanje drugarstva, takmičarskog duha, kroz zdrav i pozitivan odnos prema članovima brigade i brigadista prema interesima zajednice, tako da život u brigadi bude protkan humanošću, druželjubljenjem, shvaćanjem dužnosti, izvršavanju obaveza i drugim pozitivnim osobinama, kojima su

se odlikovale proslavljene omladinske radne brigade u dosadašnjim velikim akcijama i tako dokazale čtavom svijetu vitalnost i snagu naše omladine.

Uvjereni smo, da će odgojni rad u I. šibenskoj omladinskoj radnoj brigadi »Moša Pijade« biti pravilno usmjeren, jer se na njenom čelu nalazi prekaljeni omladinac član Kotarskog komiteta NO Šibenik i sekretar tvorničkog komiteta NO Tvornice glinice i aluminijska Lozovac, drug Vinko Marenci, koji je stekao ogromna iskustva u sedam velikih radnih akcija, kao što su izgradnja Autoputa »Bratstvo i jedinstvo«, Novi Beograd, omladinska pruga Doboja-Banja Luka, HE Vinodol, Raša i druge.

I komandir čete Drago Smolić, član Općinskog komiteta NO Skradin 1948. i 1949. godine vodio je bitku za Autoput i učestvovao na nekoliko lokalnih akcija.

Kao što je poznato omladinska brigada kotara Šibenik, u kojoj su pretežno brigadisti sa područja skradinske i kistanjske općine, ali ih ima iz okolice Drništa, Knina i Šibenika, radi na dionici kninskog željezničkog čvora sa zadakom da učestvuju na iskopu novog korita Orašnice u njezinom donjem toku i da istovremeno vrši planiranje i

nabijanje na kojem će se širiti stanični uređaji.

Ovdje treba preseliti rijeku u dužini oko 1,5 km u njenom donjem toku, koja je stotinama godina šumorila kraj niskih obala i provalila se između vrba, rakita i ševara, a to znači izmijeniti nekoliko sadašnju sliku prirode tog kraja. Zadatak je povjeren našoj omladini, čiji su stariji drugovi i dosad širom naše zemlje učestvovali u miješanju izgleda prirode, njenih dosadašnjih oblika i pojava.

Brigada je na gradilištu raspoređena na trojke. Uz svaki vagonet nalaze se po tri omladinca, ostali rasturaju zemlje po nasipu i vrše nabijanje materijala. Za prvih deset dana iskopano je i prevezeno 580 kubika zemlje, koja je razrijeta i ugrađena u nasip u dužini od 450 metara. U prvog dekadi omladinci su prebacivali normu za 200%, a ostvareno je 87.000 dinara zarade.

Brigada se nalazi na radilištu od 5 sati izjutra do podne. Za sedamdesatno radno vrijeme, omladinci su 14. lipnja iskopali, prevezli i ugradili u nasip 63 kubika materijala, koji je bio prevezen u 126 vagoneta.

Poslije podne omladinci spavaju izvjesno vrijeme, a nakon odmor

slušađu političke informacije, čitaju štampu, slušaju muziku preko gramofona, igraju šah ili se bave nekom sportskom djelatnošću. Za brigadu su dosad bila organizirana predavanja o aktuelnim političkim događajima, o higijeni i iz oblasti poljoprivrede. Omladincima je omogućeno da posjećuju kinopredstave u Kninu.

Brigadisti su zadovoljni s hranom. Dnevno dobijaju četiri obroka. Osim redovnih glavnih obroka, dobijaju kavu s mlijekom i sir.

Nezgodno je što zgrada u kojoj je smještena brigada nema električnog svjetla, ali poduzimaju se mjere, da se uvede električna struja, a kad se to provede, brigade će dobiti kinoprojektor i radio. Tada će život u brigadi biti življi i svestraniji.

Prvog srpnja brigadi dolazi pojačanje. Formirat će se druga brigada od srednjoškolske i seoske omladine sa područja kninske općine. Gradilište na kninskom čvoru oživjet će još više. Bitka za Orašnicu, za kninski čvor i bitka za novo, bit će tada na vrhuncu.

A dotle I. šibenska radna brigada »Moša Pijade« dobit će priznanje i čičić će se nazivom UDARNA! (A. M.)

Hoću li svoje dijete pustiti logorovati?

Logorovanja su najkrupniji događaji u izviđačkom radu, koji se lako ne zaboravljaju. Sva nastojanja izviđačke jedinice u toku godine vode krajnjem cilju - logorovanju. Svakodnevni rad je uglavnom spremanje za taj, tako reći, podvig. Tu, na logoru će se iskupati snaga i sprema jedinica i pojedinaca. Tu dolaze do pravog izražaja drugarstvo, hrabrost i snalazljivost, inteligencija i tjelesna sposobnost. Tu mladi ljudi u praksi upoznaju prirodu, njene ljepote, otkrivaju njene tajne. Mnogim izviđačima i planinkama su to prvi samostalni koraci u životu, jer oni još nisu bili duže vremena izvan kuće, izvan roditeljske brige. Njih neobično zanima život u prirodi, gdje će biti izloženi planinskom vjetru i visokom suncu. Ni je nikakvo čudo što taj važni događaj toliko okupira želje mladih ljudi i razbuktava fantaziju. Ta težnja je ona pozitivna snaga izviđačke organizacije, koja mlade ljude privlači i odgaja, odnosno drži ih daleko od negativnih utjecaja, od ulice.

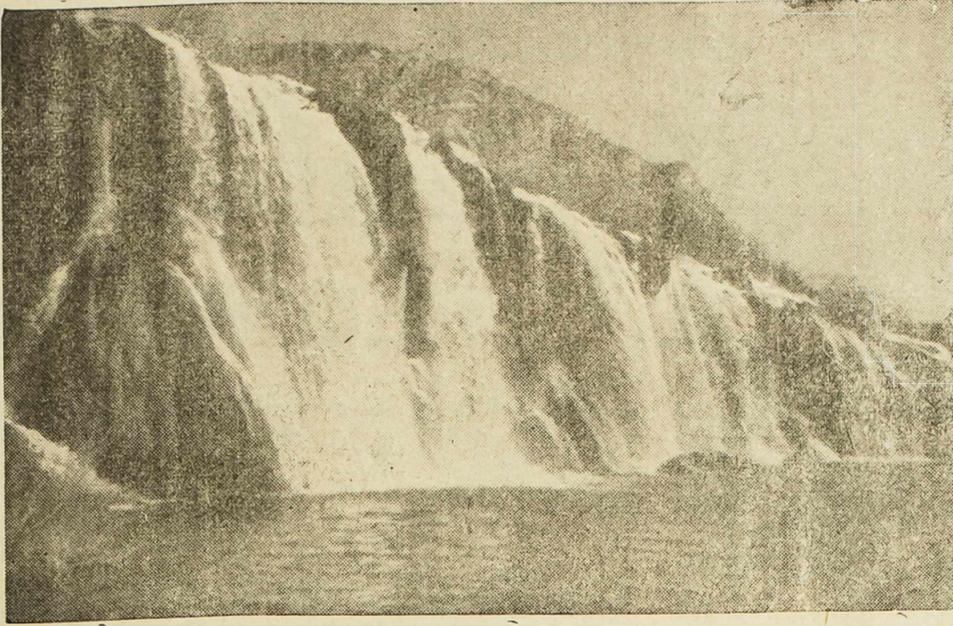
Mladi ljudi često odviše vjeruju u svoju sposobnost i snalazljivost. Smatraju da su dorasli svim teškoćama. Stoga se dešava i mimo svih nastojanja rukovodstva, da izviđači i planinke ne posvećuju dovoljno pažnje pripremanju za logorovanje. Događa se da u težnji za samostalnošću ne računaju na potrebnu pomoć roditelja. Desi se da se toga sjetu u posljednjem trenutku, pred samo logorovanje. Na taj način, neki od njih prave teškoće i svome rukovodstvu koje stalno upozorava na potrebu suradnje s odraslima.

Kakav je odnos roditelja prema toj organizaciji. Iako uviđaju nje pozitivne osobine, mnogi roditelji ne suraduju s tom organizacijom u kojoj živi i radi njihovo dijete. To se dešava zbog toga, što su roditelji zauzeti svojim poslovima i svojim brigama, ili pak što ih sama djeca ne pozivaju na suradnju. No kad dođe do veće izviđačke akcije, do bivakovanja ili logorovanja mnogi se roditelji naprosto uplaše. Oni smatraju da će im dijete stradati ukoliko nije pod neposrednom paskom roditelja. Naravno, da ta pretjerana briga koči svaki razvoj samostalnosti kod djeteta.

Dolazi i do sukoba djeteta željnog slobode i roditelja, koji, pretjerano zabrinuti, tu plemenitu želju suzbijaju. Briga roditelja o logorovanju je vrlo pozitivna i korisna, samo se ona ne treba pojaviti posljednjeg dana i to u vidu straha i prigovora. Ona treba da se vodi, kao i u cijeloj organizaciji, u toku čitave godine. Djeci je potrebno pružiti pomoć, jer na taj način roditelji pomažu cijeloj organizaciji u ostvarenju njenih odgojnih zadataka.

U organizaciju izviđača i planinki potrebno je imati povjerenja, jer ona radi na temelju iskustava, koja su stečena kroz nekoliko desetaka godina. Povjerenja također treba imati u svoje dijete i njegovo znanje, koje je stekao kroz organizaciju, što pažljiv roditelj može lako primijetiti.

Goran Skočić

Roški slap

Rad Općinskog odbora Socijalističkog saveza Kistanje Ne poklanja se dovoljna briga zborovima birača

U prisutnosti članova plenuma Općinskog odbora SSRN, pozvanih delegata kao i narodnog poslanika Jove Ugrčića i potpredsjednika NOK-a Šibenik Mire Kuhača, Narodni odbor općine Kistanje podnio je bilancu svoga rada.

Iz izvještaja se vidi da je narodni odbor općine imao vidnih rezultata, ali da je također imao i nekih nedostataka.

Iznošen je rad savjeta i komisija, pa je ustanovljeno da oni nisu u potpunosti zadovoljili. Jedino su se istakli savjet za narodno zdravlje i savjet za školstvo i prosvjetu. Mnogi savjeti i komisije još ni danas nisu našli svoje mjesto u organima društvenog upravljanja. Nedovoljno je zastupljeno žena i omladine u organima radničkog i društvenog upravljanja.

Zborovi birača ne održavaju se

redovito. Ima sela koja su održala vrlo malo zborova, a u sedam sela održan je samo po jedan zbor birača, što jasno govori da je na obojnom području općine u 15 sela dosad održano svega 42 zbora birača. To nesumnjivo pokazuje da se održavanju zborova birača nije poklanjala dovoljna briga.

Zatim je iznijeto stanje u poljoprivredi, te su donesene smjernice za unapređenje vinogradarstva i voćarstva na ovom području za koje postoje svi uslovi.

Nacionalni dohodak općine je vrlo malen. Tako je u 1956. godini on iznosio 337.458.555 Din ili 22.497 po stanovniku, dok se za 1957. godinu predviđa povećanje od dinara 362.453.000. Zbog toga se nameće potreba unapređenja poljoprivrede, a naročito vinogradarstva, voćar-

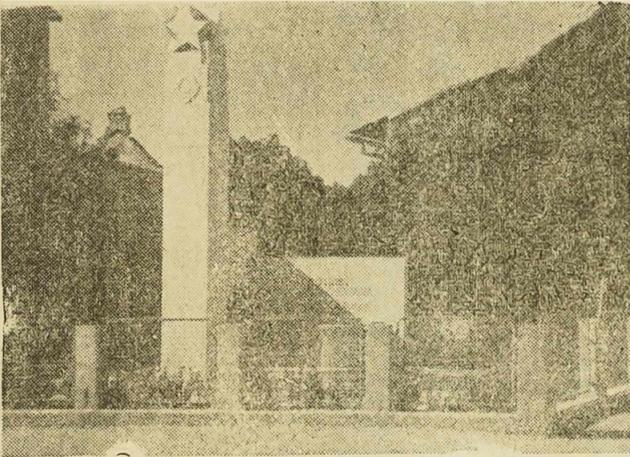
stva i stočarstva. U tu svrhu općina će donijeti i perspektivni plan razvoja poljoprivrede.

Govorilo se i o ostalim privrednim mogućnostima, o pitanju stambene izgradnje, poboljšanja stručnog kadra u općini, radu mjesnih odbora i drugim važnim privrednim mjerama. Postoje dva mjesna odbora u Đevrskama i Erveniku, no ova se dosad nije sastao. Ukazano je na neaktivnost jednog dijela odbornika, pa je preporučeno da se u organe vlasti biraju oni ljudi, koji žele da rade u njima.

Omasovljenju organizacija SSRN nije se poklanjala dovoljna pažnja. U članstvu SSRN obuhvaćeno je tek 25% birača. Ni ubiranju članova ne se poklanja dovoljna briga. Ima slučajeva i lćnog krštenja sa društvenim novcem kao n. pr. u Kistanjama i Biovič nom selu. Školstvu se je poklonila velika pažnja. Na cijelom području općine obuhvaćena su sva školska djeca u osmogodišnjem školovanju. Ali bolno pitanje čini školski prostor. Ima slučajeva da se obuka održava po privatnim i higijenskim prostorijama.

Na plenumu je govorio Jovo Ugrčić, koji je govorio o nekim problemima iz rada narodnog odbora i o stalih organizacija, naročito o pitanju unapređenja poljoprivrede. Miro Kuhač upoznao je prisutne o nekim mjerama Narodnog odbora kotara i ukazao na neke nedostatke u radu organa vlasti i SSRN.

Boško Pekić

Spomenik palim borcima u Kistanjama

O bavijest pretplatnicima časopisa »Socijalizam«

Redakcija časopisa »Socijalizam« odlučila je da izlaženje časopisa odloži za 1. januara 1958. godine. Prilikom donošenja odluke redakcija je, prije svega, vodila računa o činjenici, da se u novembru ove godine održava VII. kongres SKJ, čiji će stavovi i odluke omogućiti, da časopis »Socijalizam« te-

meljitije i svestranije obraduje probleme, kojima će se on baviti kao organ CK SKJ za idejno-politička pitanja.

Istovremeno redakcija obavijestava svoje pretplatnike, da se uplaćena pretplata prebacuje za 1958. godinu, a ukoliko to oni ne žele, uplaćeni iznos im se može vratiti.

Redakcija

U CIGLANI »STEO OPAČIĆ«

ZAVRŠENI SU ISPITI

Završeni su ispiti za kvalificiranje radnike ciglane Strmica. Od ukupno 23 prijavljena kandidata s uspjehom je položilo 19, a četvorica su pala na popravni ispit.

Ovo je jedan od znatnih uspjeha kolektiva, jer dosad ono nije imalo radnika s kvalifikacijama, iako su oni uspješno obavljali posao na svom radnom mjestu. (M. M.)

OSVIJETLJENA ŠKOLSKA

ZGRADA

Ovih dana osmogodišnja škola u Strmici je dobila svijetlo zahvaljujući ciglani »Steo Opačić«, koja je sa svojim vlastitim sredstvima osvijetlila školu.

Mnoge napredne akcije u ovom selu potpomaže ovaj kolektiv, za što zaslužuje svako priznanje.

MERINIZACIJA OVACA VAŽAN

ZADATAK

Na sastanku SSRN sela Macure u općini Kistanje donijeto je niz zaključaka od kojih su najvažniji bili merinizacija ovaca i unapređenje voćarstva. Merinizaciji ovaca bit će ubuduće poklonjena velika pažnja, jer za to postoje veoma povoljni uvjeti, pa se u vezi s tim prijavio velik broj zainteresiranih. Veliko zanimanje također vlada za daljnji razvoj voćarstva, posebno trešanja i višanja za što će stručnu pomoć dati poljoprivredna zadruga u Kistanjama.

N. M.

Takmičenje treba da bude stalan sistem rada u poljoprivredi

Savezno takmičenje za visoke prinose u poljoprivredi snažno je zatalasalo zadružne organizacije i poljoprivredne proizvođače u Narodnoj Republici Hrvatskoj. Prema nepotpunim podacima, danas u ovom takmičenju sudjeluju 292 OPZ sa 609 grupa i 17.000 zadrugara, 75 poljoprivrednih dobara sa 155 pogona, 13 SRZ sa 13 pogona, 154 ekonomija sa 132 pogona i 12 poljoprivrednih ustanova. Prema vrstama kultura pšenica sudjeluje s ukupno 18.699 ha, kukuruz 12.234 ha, hibridni kukuruz sa 5.831 ha, krompir sa 1.425 ha, površine, osim nekih drugih kultura kao što su sunceket, konoplja i t. d.

Analizirajući površine i kulture prijavljene za ovogodišnje takmičenje, poljoprivredni stručnjaci stoje na stanovištu da gore iznijete cifre nisu male; ali da ipak ne odgovaraju mogućnostima proizvodnje u ovoj Republici. Stručnjaci naročito ukazuju na nesrazmjerno male površine od 12.234 ha kod kukuruza i 5.831 ha kod hibridnog kukuruza, ističući pri tome da su realne mogućnosti takmičenja kod ovih dviju kultura daleko veće. U pogledu takmičenja za visoke prinose naročito su zakazala poljoprivredna dobra, koja su — prema mišljenju stručnjaka — propustila da poduzmu odgovarajuće mjere u cilju donošenja realnih propozicija u toku takmičenja. Da bi takmičenje dobilo odgovarajući sadržaj, treba davati takve propozicije, koje će poljoprivredna gospodarstva i ostale zadružne organizacije usmjeravati na borbu za više prinose.

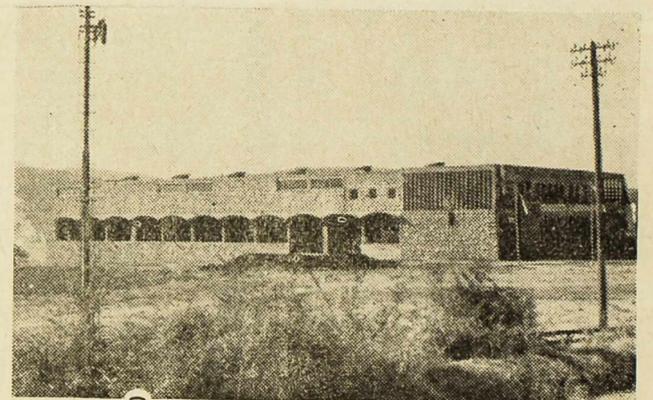
Najbolje rezultate u organiziranju takmičenja u Hrvatskoj postigli su kotarevi Varaždin, Vinkovci, Pula i neki drugi. Primjer kotara Varaždin najuvjerljivije govori, kako se dobrom organizacijom i koordiniranim akcijama svih zainteresiranih organa i organizacija mogu postići željeni rezultati. I ne samo to. Zahvaljujući snažnom poletu

proizvođača u pripremanju za takmičenje, u ovom (i nekim drugim kotarevima) došlo je do šireg i mnogo sadržajnijeg povezivanja između poljoprivredne službe sa poljoprivrednim organizacijama. Smatra se da je takmičenje već do sada u tom pogledu dalo zadovoljavajuće rezultate, bez obzira kakvi će u perspektivi rezultati biti ostvareni. Prema tome, izvjesno zaostajanje nekih kotareva u Hrvatskoj u takmičenju odraz je izvjesne neorganiziranosti, koja vuče korišene u već ranije nepostojećoj organizacionoj povezanosti zadruga sa poljoprivrednim proizvođačima.

Na nekoliko sastanaka, održanih posljednjih dana u Zagrebu, naročito je naglašavano da takmičenje za visoke prinose u poljoprivredi treba u buduću da se pretvori u stalan sistem rada. Pošto se takmičenje nastavlja, odlučeno je, da se već u najskorije vrijeme izrade propozicije i normativi za natjecanje u 1958. godini. Ovaj zadatak povjeren je grupi stručnjaka iz NR Hrvatske, koji su već i u vezi sa danjih propozicija poslali Saveznom odboru niz prijedloga i sugestija. Isto tako, usvojen je prijedlog Poljoprivredno-šumarske komore NR Hrvatske, da se grupa stručnjaka angažira na provođenju kontrole takmičenja s time, da se odmah diskvalificiraju organizacije kod kojih se ustanovi da se nisu pridržavale propisanih propozicija i normativa.

Uvojena je sugestija Saveznog odbora za takmičenje da se poradi i na izradi propozicija za takmičenje stručnjaku u davanju najboljih produkcijskih rješenja, za rad u selekcijskoj službi. Za ove će stručnjake biti predviđene visoke nagrade. Radi se također na tome da se u takmičenje uključe i propozicije za natjecanje traktorista s time, da se najbolji traktorista Hrvatske nagradi znatnom novčanom nagradom.

V. B.

Vinarlja u Drnišu

Slanica postaje

ljetovalište Beogradana

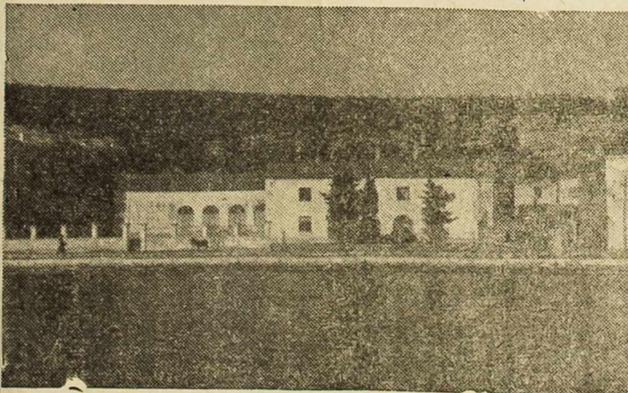
Onaj kraj otoka Murtera, koji je okrenut prema Kornatima obiluje velikim brojem plaža i uvala. Jedna od njih je Slanica. I zbilja, teško je pričanjem dočarati njenu ljepotu. Smještena ispod dva brda, produžetak je kotline, koja uz dva tupa rta, daje tek prispjelom posjetiocu pravo zadovoljstvo, zbog svoje prirodne elegancije. Njena bujna flora daje i vanredno bistrom moru svijetlo-zelenkastu

boju. Dno je pjeskovito — sitnosrebrnasti pijesak, koji se produžuje na stotinjak metara u pravcu pacine, neobično je pogodan za kupanje djece. Plaža poput malog žala ili laguna Južnog mora. Ali ona ipak nije uspijevala da se kroz sezonu održi. Prilično trošni i stari stambeno-hotelski objekti nisu mogli zadovoljiti goste. Poseban problem je nestašica vode i slabi putovi. Prošlosezonski

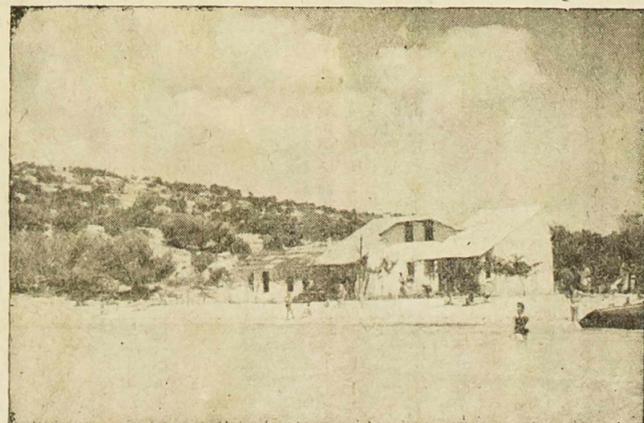
vlasnik poduzeće »Prokljan« likvidirano je. Ono je prešlo u vlasništvo poljoprivredne zadruge u Murteru. U pravo vrijeme ljudi iz Narodnog odbora općine Stari grad iz Beograda ponudili su Murterinima kupnju »Slanice«. Kratk pregovori i tri stambena objekta s nekoliko parcela zemljišta prodano je Beogradanima. »Nismo pogriješili, jer ljudi će tu s vremenom nešto napraviti — hotel, vodovod, pospješit će gradnju dalekovoda — vele Murterini — i od toga će mjesto imati neprocjenjive koristi. Održit će se to ubrzo na privrednom i kulturnom razvitku mjesta i kraja«. Beogradani namjeravaju otvoriti odmaralište u toku cijele godine, jer klima je ovdje prava mediteranska. Upravo nedavno i prvi gosti su stigli — 180 predškolske djece iz Starogradske obdaništa. U toku ljeta odmarat će se grupe daka osmogodišnjih i srednjih škola.

Murterini ne kriju zadovoljstvo, što se ljudi iz našeg glavnog grada nalaze u njihovoj sredini. Putem suradnje imat će korist i jedni i drugi. Sunčana Slanica prima goste kako to ona najbolje zna.

(M. M.)

Zadružni dom u Tijesnom

Kupalište Slanica

Svjetska konferencija za energiju zalaže se za razvitak nerazvijenih zemalja

U Beogradu zasjeda Svjetska konferencija za energiju na kojoj se pod pokroviteljstvom Edvarda Kardelja potpredsjednika Saveznog izvršnog vijeća razmatra program energije kao faktor razvika ekonomski nedovoljno razvijenih zemalja.

Ova ugledna organizacija - skup naučnih radnika i stručnjaka za energiju iz cijelog svijeta - već skoro trideset godina daje obiljan doprinos međunarodnoj saradnji na području razmjene iskustava u primjeni rezultata savremene nauke i tehnike u oblasti energetike, čime vrši značajnu misiju mira i plodne saradnje među narodima. Na sadašnjem zasjedanju naši i strani naučni radnici okupili su se da bi pridonijeli daljim mogućnostima korišćenja primjene električne energije i ukazali kako treba koristiti naučna i tehnička otkrića kroz međunarodnu saradnju u cilju unapređenja nerazvijenih zemalja - najvećeg dijela ljudskog društva. To je bio jedan od osnovnih ciljeva ovog visokog skupa.

Svojim prisustvom naši najviši državni rukovodioci, a posebno Edvard Kardelj u ovdonj riječi odali su puno priznanje uspješnoj aktivnosti svjetske konferencije za energiju. Među gostima i delegatima zapaženi su Aleksandar Ranković i Svetozar Vukmanović, potpredsjednici Saveznog izvršnog vijeća, Franc Leskošek i Milentije Popović - članovi Saveznog izvršnog vijeća, Lidija Šentjurs, potpredsjednik Savezne narodne skupštine, Đuro Salaj, predsjednik Saveza sindikata Jugoslavije, Voja Leković, potpredsjednik Izvršnog vijeća Srbije, Todor Vujašinović, predsjednik Savezne industrijske komore i drugi, a od stranih naučnika i stručnjaka Franc Holcinger, predsjednik Svjetske konferencije za energiju, Gunar Mirdal, nekadašnji sekretar Ekonomskog komiteta UN za Evropu, ser Harold Hartill, počasni predsjednik ove organizacije, Vinsenti de Feranti, predsjednik Međunarodnog izvršnog vijeća Svjetske konferencije za energiju, Homi Baba, predsjednik Komisije za atomsku energiju Indije, sovjetski naučnik dr. Aleksandar Vinter, francuski naučnik Alfred

Sovi, Volker Cislner, savjetnik američke vlade za pitanje energije i druge istaknute ličnosti - zvanični predstavnici vlada i nacionalnih komiteta pojedinih zemalja.

Ako se poslije tri dana rad o-cjenjuje zasjedanje Svjetske konferencije za energiju ima se utisak da iz riječi gostiju i delegata dominira duh međunarodne saradnje i iskrenih nastojanja da konferencija sa svoje strane uložiti napore za ublaženje razlika između nerazvijenih i razvijenih zemalja.

Referati na sastanku Svjetske konferencije za energiju predstavljaju cjelovit doprinos ne samo razviku teorije već i veliku pomoć nerazvijenim zemljama u planiranju ekonomskog razvika i praktičnom sprovođenju ekonomske politike.

Naši predstavnici su ukazivali da nerazvijene zemlje nije moguće unaprediti bez široke i intenzivne međunarodne saradnje, koja treba da se odvija na raznim sektorima i nivoima, počev od pružanja najskromnijih savjeta i preporuka pa sve do davanja finansijske pomoći za izvođenje važnih objekata koji su odlučujući za opći privredni razvitak nerazvijenih zemalja. Međunarodna saradnja treba da pruži podstrek u racionalnijem korišćenju klasičnih izvora energije u nerazvijenim ili nedovoljno razvijenim zemljama.

Govoreći o mogućnostima međunarodne saradnje u korišćenju energije naš gost Volker Cislner kaže: »Čini mi se da ako želimo ostvarenje velikog cilja - široke mreže energije za sve nacije svijeta, onda moramo usredrediti našu pažnju na najprečnije probleme, tj. na sredstva potrebna za opremu klasičnog tipa ili opremu koja je rezultat najnovijeg razvika. Izvjestan napredak već se postiže putem međunarodnih kreditnih aranžmana. Najveće nade naravno treba polagati u povratak na mnogo mirniju situaciju u svijetu i u obnavljanju povjerenja unutar nacija i između nacija.

Švedanin Gunar Mirdal ukazao je na neke primjere međunarodne saradnje na ovim pitanjima: »Jedan od najinteresantnijih primjera regionalne saradnje na polju energetike jeste program Južne Amerike, koji je bio razrađen pod okriljem Ekonomske komisije za Evropu. Grupa sastavljena od predstavnika vlada Austrije, Zapadne Njemačke, Italije i Jugoslavije u periodu od dvije godine ostvarila je veoma obimne studije. Izrađen je projekat za podizanje četiri hidroelektrične centrale u Jugoslaviji, zajedno sa razvodnom mrežom koja će omogućiti izvoz pet milijardi kilovati sati energije godišnje u Italiju i Zapadnu Njemačku. Obrazovan je i međunarodni konzorcijum zainteresiranih zemalja kako bi se postepeno ostvarivao predviđeni plan rada na ovom polju.

Francuski naučnik Alfred Sovi: »Ako se napravi jedan svjetski bilans energije, lako se uvida da bi ujednačenija raspodjela energije omogućila ubrzanu ekonomski razvitak i značila kraj hlađugodišnje bijede. Veliki dio energije koji se troši u razvijenim zemljama ide u čisto potrošne svrhe, dok je na drugim mjestima nema ni za proizvodnju od životnog značaja.

Sovijski akademik dr. Aleksandar Vinter: »Očigledno je da proširenje međunarodne saradnje na polju zajedničkog iskorišćavanja prirodnih energetskih izvora i jačanje međunarodnih energetskih veza predstavlja ostvarljiv cilj. Neophodno je već sada u ovom pravcu usmjeriti naučna istraživanja.

Za uspostavljanje sve šire i sve intenzivnije demokratske saradnje među narodima, za svestrano korišćenje materijalnih snaga u cilju napretka svih naroda zemalja, bez obzira na njihovo društveno i državno uređenje u prvom redu zalagali su se predstavnici naše zemlje, svijesni da bi ovakva orijentacija odlučno doprinijela da se otklone neki od osnovnih uzroka sadašnje podjele svijeta i međunarodne zatetnutosti i otvore putevi za plodnu i miroljubivu utakmicu svih nacija na osnovu aktivne i miroljubive koegzistencije.

(S.S.)

kultura - prosvjeta - kultura

Skupština Radničke kulturno-prosvjetne zajednice

Veća aktivizacija političkih i društvenih faktora

Na III. godišnjoj skupštini Radničke kulturno-prosvjetne zajednice za općinu Šibenik, koja je održana 12. o. mj. u prostorijama Kolarskog sindikalnog vijeća, razpravljalo se o rezultatima postignutim u proteklom periodu. Izvještaj o radu podnio je član odbora ing. Ante Celar. Na skupštini je usvojen prijedlog nacrtu pravilnika RKPZ, a poslije diskusije izabran je novi odbor od 21 člana.

Djelovanje Radničke kulturno-prosvjetne zajednice, kako je iskustveno u izvještaju, bilo je usmjereno na kulturnom i općedruštvenom uzdizanju radnika. Kroz sistematski provedenu predavačku djelatnost unutar radnih kolektiva, radničko sveučilište je postiglo značajnu afirmaciju. Putem raznih oblika dopunskog obrazovanja radnici su sticali potrebna znanja. Konstatirano je da je radničko sveučilište bilo jedno od najaktivnijih institucija u okviru zajednice. Na pedeset predavanja, koja su održana po radnim kolektivima, prisustvovalo je preko 5.000 slušalaca. Uza sve to uspjeh nije mogao biti u potpunosti ostvaren uslijed nedostajanja materijalnih sredstava. U prvom redu oskudijevalo se prokcionim aparatima, modernim i savremenim pomagalicama i tome slično. Takav način predavačke djelatnosti nije mogao naći na veći interes kod radnika. Radnička kulturno-prosvjetna zajednica nije ni ovoga puta zanemarila rad u tečajevima. Pored daktilografskog tečaja, na kojem je pošlo 55 lica, organizirano je pet stručnih tečajeva. Tečajevе metalske i elektro struke pohađalo je 86 radnika, koji su osobito zainteresirani za zvanje kvalificiranih radnika. Pored toga, organizirana su dva tečaja za sticanje zvanja vi-

sokokvalificiranih radnika u metalnoj i elektrostruci, dok je na tečaju za gradevinare stručne kvalifikacije dobilo 80 radnika. Tečajevе stranih jezika pohađalo je 82 lica, no taj se broj na završetku znatno smanjio.

Kroz školu za opće obrazovanje prošlo je dosad preko 300 radnika. Vrijedno je zabilježiti da se socijalni sastav, za razliku od ranije, u mnogome izmjenio. Dok su ranije ovu školu pretežno pohađali službenici, dotle je danas omjer obrnut u korist radnika. U drugom semestru ove godine u školi je upisano 175 lica od kojih broja 75 žena.

Radnička sportska djelatnost zabilježila je u prošlog godini značajne uspjehe. Više nego dosad ona je okupila znatan broj kolektiva. Tako je lanijske godine u

raznim sportskim natjecanjima sudjelovalo 18 radnih kolektiva. Po masovnosti najbrojniji su TLM »Boris Kidrič« i »Velimir Škorpić«, koji su ujedno postigli i najbolje rezultate. Međutim, ovdje je uočen problem uključivanja žena i učenika u privredi, pa je ukazana potreba da se na tom pitanju više nego dosad založe sindikalne i omlađinske organizacije unutar radničkih kolektiva.

Da bi Radnička kulturno-prosvjetna zajednica ubuduće razvila svestraniju djelatnost, istaknuto je u diskusiji, potrebna je veća aktivizacija od strane sindikalnih organizacija i ostalih političkih i društvenih faktora. Jedino na taj način ona će steći punu afirmaciju i u širem obimu zainteresirati će sve radnike u ovom industrijskom bazenu. (J.)

Dačka izvedba Nušičeve „Ministarke“

Nušičeva »Gospođa ministarka«, koju je, nakon triju izvedaba na pozornicama »Remonta« i u Vodicama, dački kolektiv Osmogodišnje škole »Simo Matavulj« dao prošle subote u šibenskom velikom teatru, ugodno je iznenadila i skeptike. Strah nas je bilo da ova velika komedija (tri debele ure), sa devetnaest izrazito samosv-jih likova, ne postane »turanje na pozornicu«, da jedan dječak, kolektiv umjesto igre daje deklamaciju, mjesto društvene sredine - nadigravanje, mjesto komike - žonglerstvo; da ne bude poslovične djetinje zbuđenosti, slabog naučnog uloga, lamatanje na veliko rukama i mnogočega drugog što je, za razliku od komičnoga, prosto smiješno.

Rajku Kostiću, profesoru mladih glumaca, koji je bio kao lektor i redatelj priredio ovu izvedbu »Ministarke«, pripada u najvećoj mjeri zasluga za ovo lijepo scensko ostvarenje, kako za autentičnu interpretaciju, tako i za ujednačenost igre te, zadnje a ne posljednje: za onu pokretnost ansambla amatera, najmlađih što se dade zamisliti, njihovu otvorenost, slobodu i sigurnost te primjenu discipliniranost. Likovi su bili živi: 14 i 15 - godišnjaci nisu tek glumili Živku-ministarku, ujku - Vasu, Peru Kalenića, raspustenicu Soju, pisara Peru i dr., nego živjeli. I one tkzv. male uloge (učiteljica engleskog jezika, Pajntin Mile, tetka-Savka) studiozno su kreirane i s osjećajem mjere ukopčane u igru velikih. Metac nas je tek jezik. Previše bi bilo zahtijevati autentični beogradski izgovor od tako mladog kolektiva, ali trebalo je ekavski govor dosljedno držati. Velika scena teatra tražila je pojačanje gisa aktera, a drukčiji dekor na nje, sa trima (zapravo: četirma) mogućnostima izlaza i ulaza na scenu, nametali su više obzira i dobrog smisla kod dosta smetnog dolaznja na scenu i odlaznja sa nje.

Tešku ulogu Živke-ministarka (dobra polovina igre!) Ivana Nakić odigrala je bravurozno, odgovarajućom figurom i temperamen-

tom, neusiljeno i sa velikim smislom za tempo igre, odlična kao parvenjika, još bolja u scenama jeda. Dostojno staju uz tu kreaciju likovi Soje raspusteničice (Vesna Gotovac) i učiteljice engleskog jezika (Magda Baranović), male uloge a vrlo dobra ostvarenja. Služavka Ana (Tihomila Kale) i ministarska kći Dara (Miljenka Mihaljević) bile su vrlo dobre, prva virtuoznom ležernošću, a druga prirodno interpretiranom dobrotom i skromnošću. I obje tetke: Savka (Biserka Nepil) i Daka (Jelica Krpeljević) dane su uvjerljivo.

Četiri interpretira muških uloga potpuno su zadovoljila. Lukica Jaram dao je ujk-u Vasu neodoljivom komikom u maski, riječi i pokretu; Mladen Bakotić odlično je tumačio maog pisara Peru, koji tu svoju služnicu čuva i, čuva i preporuča; Davor Jurišić odigrao je ministarskog nestaska Raku autentičnom živoušću gamina. Iznenadila nas je solidna kreacija Pere Kalenića (Nedjeljko Bejamać), odmjerenošću govora i kretanja njenog tumača, igra u kojoj se osjetila rafiniranost jednog koji se »ubacuje« u ministarsku tamu, a onda opet iz nje izvija. Za tu bi se ulogu moglo reći da je najbolje ostvarenje ove izvedbe.

Najveću mušku ulogu »Ministarke«, onu Čede Uroševića, ministarskog zeta, tumačio je Marko Crljen vrlo dobro, ali na mahove nedovoljno gipko (omaškom režije nataknut mu je na glavu cilindar koji, zapravo, pripada njegovom tastu ministru). Odlično je odigrana »nijema« uloga sumanutog Pantinog sina Mile (Jurica Salvezani). Konzul - kožar Rista Todorović (Zdravko Kalabrić) prejako je karikiran.

Manje su nas zadovoljile kreacije Sime Popovića, ministra (E-mil Grgurev), i dra. Ninkovića, »instruktor« otmjenosti« (Srbo-bran Cvetković). Prvi je, umjesto činovnika dobronamernog i poštenjaka, žrtve svoje žene, koja je »digla nos«, ispao prava-pravcata žlost figurom i kretanjama. Ninković je bio premalo nametljiv i neodoljiv, a nimalo napuderisani kicoš-karijerist.

Epizodisti: Milivoj Šubašić (Jova), Ljubisa Ilić (teča-Panta), Slobodan Portić (Sava Mišić), Klau-dije Kapeli (policijski pisar, ali s uniformom - pandura!), Vojin Štropin (štamparski šegrt), Marija Mikulandra (djevotjica) i Mladen Spahija (momak iz ministarstva), potpuno su zadovoljili.

Predstava je, nažalost, bila slabo posjećena. Primijetili bi, nakraju, da je izvedba djela kao što je »Gospođa ministarka«, radi opsežnosti igre a i iz pedagoških obzira, za dački kolektiv jedne Osmogodišnje škole ipak preteška i neprilična. D.

AVIONOM DO LONDONA

Popodnevnu kavu popili smo na zemunskom aerodromu, večerat ćemo iznad Francuske, a spavati u nekom hotelu u Londonu. Za pet sati, računajući i ono pola sata za državanje u Cirihu, ova mašina treba da nas prebaci od Beograda do britanske prijestolnice.

To je »Vajkaunt«, četvoromotorni turbo-elisni avion sa 47 sjedišta. Britanska kompanija BEA otvara s ovim avionom zračni saobraćaj London - Beograd. Prilikom otvaranja te linije doletjela je u Beograd jedna grupa Engleza, među kojima je bio i Klement Atlja a mi istim avionom letimo za London.

Sad smo iznad Slavonije, iznad slavonskih šuma i kukuruza. Sava mutna, a autoput bijeli i prav kao strijela. Automobile na njemu ne vidimo, jer letimo na visini od 7000 metara.

Stjuardesa nam donese bilten s podacima o brzini i dosad prede-

nom putu. Dok mi pretvorismo engleske mjere u evropske, »Vajkaunt« prešiša Zagreb kao od šale.

Tek u Sloveniji, negdje oko Celja, saznadosmo da nas vozi lični pilot britanske kraljice. U Beograd je dovezao Atlja, a nas vozi u London. Zove se Filip Prist, a prist na engleskom znači pop. Neki bi htjeli da ga vide, ali on se ne pojavljuje iz kabine.

Motor ne grmi, već huji. Mirno, bez propadanja.

Britanska kompanija BEA svuda je po avionu rasturila svoje reklame. Njena tri slova nalaze se na svim prosppektima i geografskim kartama, na salvetama, na otmotima oko kocki šećera, na podmetačima za čaše, na kutijama za cigarete, na tubicama za senf. Pa čak i na toaletnom papiru.

Alpe se bijele, pod snijegom. Vrijeme je, iako oblačno, pogodno za letenje.

Bez vjetra.

Pet stotina kilometara na sat, a nama se čini da bismo mogli sjediti na samim krilima i pozdravljati bijele alpske krovove rasturene po dolinama.

Cirih!

Tu ćemo ostati pola sata da bi »Vajkaunt« napunio gorivom svoje rezervoare. Avioni raznih tipova i veličina, s oznakama raznih država, doljeću iz svih pravaca i odljeću na sve strane. Zrak je pun grmljavine motora.

Aerodrom liči na međunarodni vašar. Prodavci satova, ličera, cigareta, novina, guma za žvakanje i svakojakih sitnica govore raznim evropskim jezicima i primaju razne valute. Mi smo svoje funte ču-

vali za London i tu, na cirihskom aerodromu, više smo se interesirali za rezultat jedne važne fudbalske utakmice, koja se tog dana igrala u Beogradu, nego za švajcarske satove izložene u vitrinama.

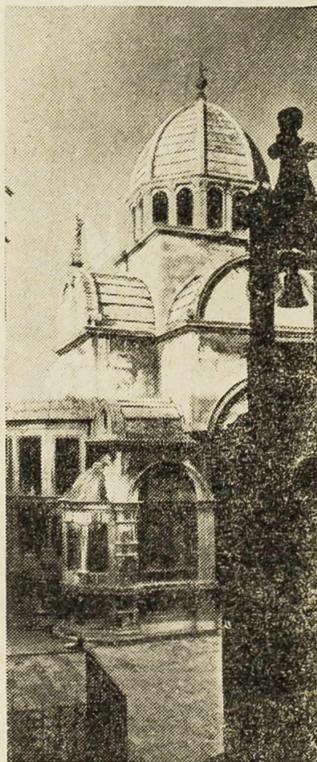
Opet smo u zraku.

I opet pretvaramo zamršene engleske mjere u evropske. Letimo iznad Francuske, ali od oblaka ništa ne vidimo. Večera nam je prijala kao što samo u vožnji može jelo da prij.

— Kanal! — uzviknu netko.

Zar smo već iznad Lamanša?

Zurimo kroz prozore, ali magla nam zatvara vidike. Čini nam se da je tamo gusta, da se avion jedva probija kroz nju. A možda je to i čisto uobražene ljudi koji su dosta slušali o londonskoj magli. O magli i dimu iz fabričkih odžaka.

Šibenik kroz tjedan

gradska kronika

KAZALIŠTE LUTAKA

Cetvrtak 20. VI. — PSIĆ I MAČKIĆA — repriza. Predstava za škole. Početak u 18 sati.
Nedjelja, 23. VI. — PSIĆ I MAČKIĆA — Dvije predstave povodom Dana dječje razonode u predjelu Rokić. Početak u 10 i 18 sati.

KINEMATOGRAFI

TESLA: premijera američkog filma u bojama — SASKAČEVAN — Dodatak: Filmske novosti br. 23. (do 23. VI.)
Premijera američkog filma — ŽRTVOVANI — Dodatak: Filmske novosti br. 24. (24-27. VI.)
SLOBODA: premijera američkog filma u bojama — PUT U HOLIVUD — do (23. VI.)
Premijera američkog filma — ONA TRAŽI SREĆU — (24-27. VI.)

NOĆNO LIJEČNIČKO DEŽURSTVO

U Domu narodnog zdravlja svakog dana od 20 do 07 sati. Telefon 6-71.

DEŽURNE LJEKARNE

Do 22. VI. — I, narodna ljekarna — Ul. Božidara Petranovića.
Od 23. do 26. VI. — II, narodna ljekarna — Ul. Bratstva i jedinstva.

IZ MATIČNOG UREDA

Šibenik

RODENI

Nevenka, kći Ivana i Svatinke Čobanov; Jakov, sin Jakova i Slavke Labrović; Nedjeljka, kći Josipa i Marije Burić; Ivan, sin Milivoja i Ljubice Mrvica; Jasminka, kći Ludviga i Milke Odak; Radojka, kći Božidara i Marije Grgas-Bilač; Jadranka, kći Mate i Frane Vukorepa. Uglješa, sin Marka i Sribislavke Janjić; Višnja, kći Petra i Anke Colovića; Stipe, sin Živka i Kate Bogdan; Aida, kći Danila i Anke Stojanović; Majda, kći Ante i Vice Batinića; Milan, sin Mate i Šinke Perković; Milan, sin Tomislava i Nedjeljke Matura; Ljiljana, kći Slavka i Mladenke Egelić; Mirna, kći Mate i Marije Markov; Dragutin, sin Olive Jurićev; Rajna, kći Jerka i Zorke Badžim; Ojdana, kći Živka i Slavke Čaleta-Car i Zorana, kći Slavka i Zdenke Mihaljević.

VJENČANI

Ercegović Ante, strojbravar — Kalik Mirjana, domaćica; Koštan Ante, radnik — Milovac Marija, domaćica; Šupe Milan, autogenovarijac — Knežić Stanojka, domaćica; Ševerdija Josip, zemljoradnik — Mrša Stana, domaćica i Lasića Petar, pom. kadet — Labaš Eugenija, bankarski službenik.

UMRLI

Jadrijević Stipe pok. Frane, star 75 god.; Ercegović Zdenko Marina, star 5 god.; Bilandija Slavko Stanka, star 1 god.; Gojanović Gojana Antina, stara 7 god. i Ivčić Grgur pk. Josipa, star 88 god.

ZAHVALA

Prigopom smrti našeg nezaboravnog supruga, oca, brata, svekra i djeda

JADRIJEVIĆ STJEPANA (LAPENA) pok. FRANE

zahvaljujemo se liječniku dru. Ivanu Gurduliću, koji je uložio mnogo truda da bi ublažio boli pokojnika. Također zahvaljujemo obitelji Stanka Bogdana koja je iskreno saučestvovala u našoj tuzi. Posebno zahvalnost izražavamo svim rođacima, prijateljima i znanjcima koji su ispratili dragog nam pokojnika na vječni počinak i izrazili sućut.

Tugujuća supruga Vica, sa djecom i ostalom rodbinom

23. LIPNJA DAN DJEČJE RAZONODE

Jedan dan u prirodi

I pored toga, što je u Šibeniku bilo oduvijek mogućnosti, da se najmlađim građanima pruži zabava u raznim vidovima, naš je grad u tom pogledu zaostajao za ostalim mjestima. Međutim, u posljednjoj godini dana tom problemu posvećivala se veća pažnja. Otvarenje Kazališta lutaka, odluke o gradnji dječjih igrališta i t. d. rječito govore o tome. A da i mjerodavni pozdravljaju svaku akciju u tom pravcu, najbolje svjedoči podrška i pomoć, koju pružaju društvu »Suvremena žena« u organiziranju Dana dječje razonode.

Zamisao Uprave društva »Suvremena žena« u Šibeniku, da uz pomoć Narodnog odbora općine, dru-

vatrometu i t. d. jedno ugodno prijedopodne i poslijepodne u prirodi. Prilike za zabavu bit će za sviju, jer su se organizatori postarali, da pored dekora osiguraju veliki broj ljujlaški, klackalica, tobogana i t. d., na kojima će se moći u isto vrijeme zabavljati oko 350 djece. Pored toga, mališani će moći učestvovati u raznim dječjim sportskim igrama, koje će organizirati članovi DTO »Partizan«. Djecu će svakako zabaviti i minijturna električna željeznica, koja će biti postavljena na jednu od livadica, a kojom će se upravljati preko električnih uređaja. Onaj tko želi moći će oprobati svoju vještinu u gadanju zračnom puškom, jer će

za prodaju svojih proizvoda, a ugoštiteljsko poduzeće »Jadrija« točit će pivo i razna lagana jela.

Ova dječja manifestacija, koja će početi ujutro u 8 sati završit će navečer vatrometom.

Uvjereni smo, da će zamisao »Suvremene žene« biti u potpunosti ostvarena i da će Dan dječje razonode ostati u trajnoj uspomeni mališana našega grada.

I. L.

Započeo viši tečajni ispit u gimnaziji i učiteljskoj školi

Prošlog tjedna završila je obuka u gimnaziji i učiteljskoj školi. Ovih dana završio je u gimnaziji pismeni dio višeg tečajnog ispita dok je u učiteljskoj školi istom započeo. U osmogodišnjim i ostalim školama redovna obuka završit će u četvrtak 20. o. mj. Početkom idućeg tjedna učenicima će biti podjeljene svjedodžbe.

33,4°C U HLADU

Na čitavom našem području vlada posljednjih osam dana nesnosna vrućina koja je neuobičajena u ovo godišnje doba. Prema podacima Hidrometeorološke stаницe Šibenik najviša temperatura zabilježena je u subotu 15. o. mj. kada je živa pokazivala u hladu 33,4 stupnja Celzusa. U nedjelju i ponedjeljak nastupilo je izvjesno osvjetljenje, ali je još uvijek temperatura dosizala do maksimuma 29 stupnjeva u hladu. Jučer u 7 sati živa se popela do 25° C.

IZ BOLNICE

NESREĆA U RUDNIKU SIVERIĆ — 54-godišnji Petar Mileta p. Luke dopremljen je u šibensku bolnicu sa nekoliko težih opeklika koje je dobio u času eksplozije mine u rudniku Siverić. Njegov život nalazi se van opasnosti.

BICIKLOM NA PROLAZNIKU — Nedaleko gradske bolnice 18-godišnja Dragica Ban, učenica Srednje ekonomske škole oborena je od bicikliste, pa je tom prilikom ozlijeđena po glavi.

ZRNO GRAHA UGUŠILO DIJETE — Nesvakidašnji slučaj desio se u Bosanskom Grahovu. Igrajući se sa graham, jedno od zrna iznenada je dospjelo u dušnik jednogodišnjem djetetu Slavku Bilandiji, kojem je ukazana pomoć. Međutim, dijete je preminulo prije nego je uspelo izvaditi zrno iz grla.

PAO NA TRACNICAMA — Hodaajući po željezničkim tračnicama, 16-godišnji Špiro Mileta p. Jose iz Šibenika nezgodno je pao, slomivši desnu ruku.

TROVANJE SODOM KAUSTIKOM — U teškom stanju dopremljena je u bolnicu 32-godišnja M. P. iz Drniša, koja je iz dosad nepoznatih razloga ispila izvjesnu količinu sode kaustike. Njeno je stanje dosta ozbiljno.

STRADAO PREVOZEČI KOLA — Stipe Bašić p. Miže, rudar iz Siverića teže je stradao. Dok je prevozio kolima neki materijal, konji su se odjednom prestrašili i kola su se prevrnula, te ga vukla oko stotinu metara. Nalazi se na putu ozdravljenja.

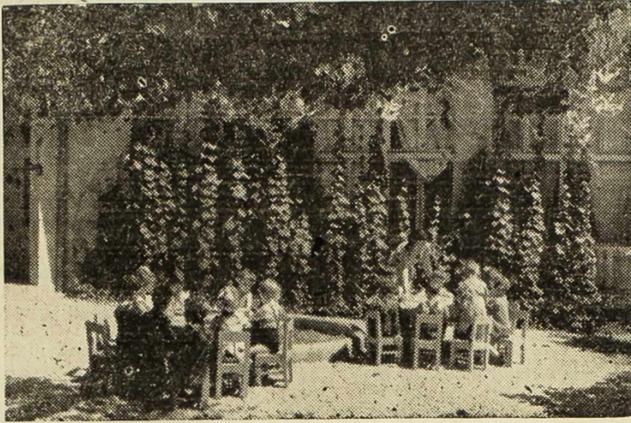
UDARIO GA KONJ — 75-godišnjeg Krstu Živkovića iz Zatona udario je konj u desnu ruku pri čemu je zadobio prijelom kosti. Zadržan je u bolnici na liječenju.

POKLIZLE NA ULICI — U bolnici su dovedene Marica Jovanović i Dinka Deljac, domaćice iz Šibenika koje su poklizle na ulici i tom prilikom zadobile prijelom noge.

ŠLOMILA RUKU PAVŠI S MARGARCA — 25-godišnja Blaga Vidović iz Dvornica pala je s margarca, zadobivši prijelom lijeve podlaktice.

NASTRADAO U IGRI — Igrajući se na kolima pao je i prelomio desnu nadlakticu 10-godišnji Ivica Kalauz Jerin iz Lozovca.

PREGAZILA JE BAČVA — Pomažući pri skidanju bačava sa kola ozlijeđena je na nekoliko mjesta po tijelu 43-godišnja Tona Škugor iz Dubrave. Tom prilikom jedna se bačva oklizala, oborivši ženu na zemlju.

štva »Naša djeca«, ostalih društvenih organizacija i raznih poduzeća organiziranju Dan dječje razonode u potpunosti je pozitivan. Prema pripremama i podacima koje smo dobili od organizatora bit će to uistinu doživljaj, kakav do sada djeca našega grada nisu imala prilike upoznati. »Bit će to minijturni Prater«, netko je duhovito primijetio. Ima u tim riječima i nešto istine, jer prekrasan predio Rokića (iza bolnice) bit će 23. VI. uređen kao mali »šibenski Prater«. Predškolska djeca i učenici osnovnih škola moći će toga dana provesti u igri, raznim natjecanjima, praćenju umjetničkog programa,

biti improvizirana streljana. Na izgrađenoj pozornici učenici osnovnih škola izvest će umjetnički program, kolektiv Kazališta lutaka prikazat će tom prilikom, na novoj pokretnoj pozornici, svoju premijeru »Psić i mačkica«, a gradska i vojna glazba prredit će prome-nadne koncerte. Dužnost čuvanja reda preuzeli su izviđači, koji će dan ranije urediti mali logor s nekoliko šatora.

Na pojedinim mjestima bit će uređeni razni šankovi za prodaju sladoleda i voćnih sokova. Očekujući dolazak roditelja organizatori su se i za njih postarali: »Gradska mljekara« prredit će ukusan šank

Uhvaćen opasni provalnik

Ovih dana organi vlasti uhvatili su u Rijeci Stevana Koroliju Savina rodom iz Ivoševaca općine Kistanje, za koga se ustanovilo da je izvršio 17 provalnih krađa. Dosadašnjim izviđajima je ustanovljeno, da je na području kotara Šibenik izvršio više provalnih krađa. Tako je noću od 16. na 17. travnja ove godine iz restoranu »Rijeka« odnio izvjesnu količinu cigareta i gotovog novca, iz opće poljoprivredne zadruge u Đevrskama odnio je raznih vrijednih predmeta i novca, a u provalnoj krađi, koju je izvršio u restoranu »Slavija« u Kninu uzeo je 300 kutija cigareta i kofer vlasništvo Milana Čuje u kojem se nalazilo razne robe u vrijednosti od 60.000 dinara. Tokom 1955. godine provalio je u kemijskoj čistionici i piljarnici opće poljoprivredne zadruge u Kninu, uzevši raznih predmeta u vrijednosti od nekoliko desetaka hiljada dinara, a osnovnu školu u Ivoševcima oštećio je za nekih dvadeset hiljada dinara. Nadalje je Korolija izvršio niz težih krađa u Splitu, Zadru i Rijeci.

Nepoznat vlasnik ukradene bicikle

Organi Sekretarijata za unutrašnje poslove uspeli su uhvatiti Đuru Koročeka, rodom iz okolice Osijeka, koji se bio »specijalizirao« u krađi bicikla. On je u Zadru ukrao tri a u Šibeniku dvije bicikle, i to jednu u upravnoj zgradi građevnog poduzeća »Izgradnja« a drugu ispred Doma narodnog zdravlja. Bicikla, koja je ukradena u »Izgradnji« početkom mjeseca svibnja ove godine vraćena je vlasniku, dok se ona, koja je »nestala« ispred Doma narodnog zdravlja krajem mjeseca travnja, nalazi pohranjena u Sekretarijatu za unutrašnje poslove kotara Šibenik, jer je vlasnik još do danas ostao nepoznat.

UHVAĆENA POZNATA DŽEPARKA

Nedavno su organi vlasti uhvatili Tonku Gović iz Krapnja, koja je u više navrata pokušala oštetiti građane u trgovinama, na ribarnici i tržnici. Ona je za slične prekršaje već jednom bila osuđena na tri mjeseca zatvora, pa će uskoro ponovo odgovarati pred Kotarskim sudom.

Personalna komisija Narodnog odbora kotara Šibenik

raspisuje

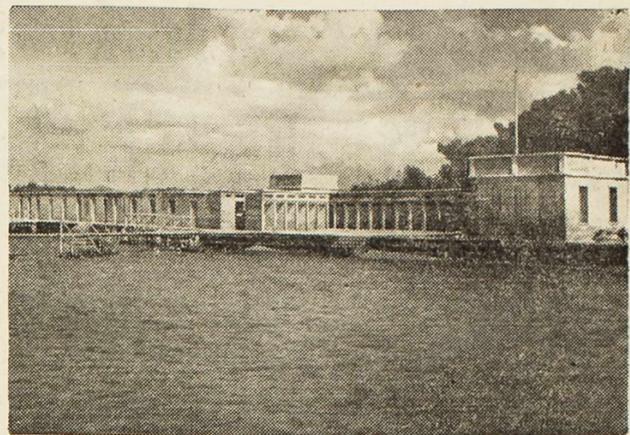
NATJEČAJ

ZA OVE SLUŽBENIKE

1. jedan tržišni inspektor u Sekretarijatu za privredu (uvjeti: srednja stručna sprema, položeni s stručni ispit i najmanje 2 godine stručne prakse na poslovima privrede).

Predviđena je i dopunska plaća,

Ponudu sa biografijom i opisom kretanja u službi, dostaviti najkasnije do 25. VI. 1957. godi-ne.

Kupalište na Jadriji otvara se u subotu 22. lipnja

Sudska kronika

Pokušaj otmice u Dubravi

Pred Kotarskim sudom u Šibeniku održana je rasprava protiv 27-godišnjeg Dane Relje Čirina, koji je uz pomoć Ivana Junakovića pok. Martina i Stipe Relje Antina pokušao izvršiti otmicu jedne djevojke iz istog sela. Dok je ona radila u polju oni su joj neopazice pristupili i pokušali je silom odnijeti u kuću Dane Relje. Međutim u tome nisu uspjeli. Slučaj je prijavljen stanicu Narodne milicije. Sva trojica su proglašena krivim. Dane Relja osuđen je na dva i po mjeseca zatvora, dok su ostala dvojica kažnjena sa po jednim mjesecom zatvora.

PET MJESECI ZATVORA ZBOG KRADE

Kotarski sud u Šibeniku osudio je Đuru Čupkovića pok. Đure iz Otoca kod Knina za krađu bakrene žice, koju je počinio u selu Velika Glava, općine Skradin. Sud ga je osudio na kaznu od pet mjeseci zatvora.

POTKRADAO PREDMETE U »SABIRAČU«

Jere Koštan pok. Šime iz Konevrat, nastanjen u Šibeniku, kažnjen je od Kotarskog suda na 4 mjeseca zatvora uslovno na godinu dana, što je u razdoblju od srpnja 1956. do svibnja o. g. u svojstvu stražara u poduzeću »Sabirač« u više navrata iznosio olovo, bakar, aluminij i mesing, i tako oštetio poduzeće za oko 5.900 dinara.

Požar u laboratoriju tvornice elektroda i ferolegura

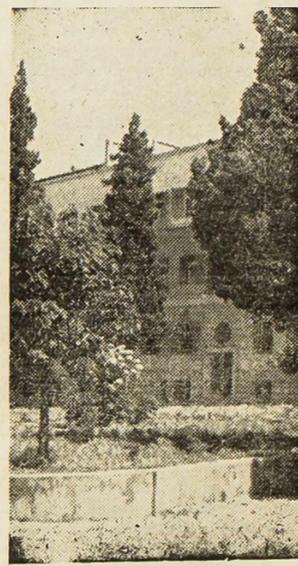
Noću od 11. na 12. o. mj. izbio je požar u laboratoriju tvornice elektroda i ferolegura. Netom je vatra primijećena pozvani su tvornički vatrogasci i članovi stalne vatrogasne straže, koji su za kratko vrijeme uspjeli lokalizirati požar. Naknadnim izviđajima je utvrđeno, da je do izbijanja vatre došlo zbog nepažnje osoblja laboratorija koje je dan ranije ostavilo neiskopčan rešo. Pričinjena je šteta u visini od 50.000 dinara.

GOSTOVANJE ĐAKA EKONOMSKE ŠKOLE IZ BEOGRADA

Grupa od pedeset učenika ekonomske škole iz Beograda stigla je u Šibenik. Za vrijeme trodnevnog boravka učenici su razgledali Tvornicu elektroda i ferolegura, TLM »Boris Kidrič« i slapove Krke. Učenici Srednje ekonomske škole iz Šibenika priridili su za svoje goste drugarsko veče. (M.S.)

Uništavao tuđe vinograde

Na dva i po mjeseca zatvora osuđen je Mate Vukorepa pok. Jakova iz Dubrave za štetu koju je počinio lomeći lozne panjeve u vinogradima vlasništvo Nike Škugora i Stanka Škugora. Prvom je uništio 100, a drugome 28 lozih panjeva.

POKRETNIA IZLOŽBA MUZEJA NARODNE REVOLUCIJE

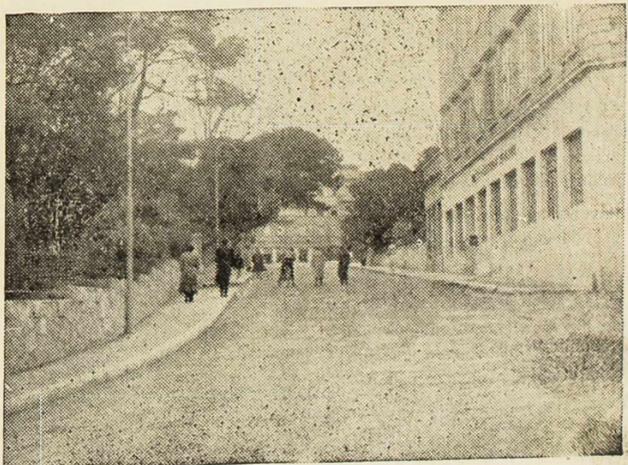
U četvrtak, 20. o. mj. u prostorijama Doma »Partizan«, bit će otvorena pokretna izložba muzeja Narodne revolucije u Zagrebu. Izložba će biti otvorena do 4. srpnja o. g. kada će biti prebačena u Zadar, a kasnije i u ostala veća mjesta Istre i Hrvatskog Primorja.

AKTIVNOST PIONIRSKIH RUKOVODILACA

Ove godine su organizirana dva tečaja za pionirske rukovodioce, na kojima je osposobljeno oko 50 omladinaca i omladinki, koji rade u osnovnim i osmogodišnjim školama u Šibeniku. Veći broj pionirskih rukovodilaca sačinjavaju učenici učiteljske škole. Oni su zajedno sa djecom sudjelovali u gotovo svim značajnijim manifestacijama. (S. G.)

MALI OGLASNIK

PRODAJE SE KUĆA odmah useljiva od dvije sobe, kuhinje, drvarnice i dvorišta. Posjeduje vodu i kanalizaciju. Upitati u ulici Nikole Tesla 17, Šibenik,

sportski život

OSVRT NA PRVENSTVO I. ZONE

Završeno je prvenstvo I. nogometne zone u kojem je naš predstavnik NK »Šibenik« osvojio drugo mjesto, koje mu po vrijednosti potpuno zaslužen i pripada. Sada kada je sve završeno, pomišljamo da li smo mogli i bolje? Nekoliko bodova koje smo stvarno planirali kao sigurne - izgubljeni su. Zar nam nije još u sjećanju jesenski dio prvenstva kada smo vodili protiv NK »Rijeke« sve do samog konca igre sa 1:0, a ipak u posljednjim minutama smo izgubili sa 2:1, zatim utakmicama u Šibeniku gdje smo protiv varaždinskog »Tekstilca« i zagrebačkog »Metalca« izgubili po jedan bod - sve to na kraju pogoršalo plasman NK »Šibenik« koji je i ove godine imao velike šanse i za osvajanje I. mjesta u zoni. Još jednom se pokazalo kako nije zahvalno prognozirati rezultate, jer tamo gdje su se očekivali sigurni bodovi, izgubljeni su. Šibenik je oba puta pobijedio »Splita«. Možda bi bilo nepravedno osporavati prvo mjesto »Splita« kada znamo da je tokom čitavog prvenstva bio u punoj formi i sasvim zaslužen osvojiti prvenstvo I. zone, a time stekao pravo na kvalifikacije za ulazak u saveznu ligu.

U jesenskom dijelu prvenstva nekoliko bodova je olako »spušteno«, tako da ih je bilo veoma teško nadoknaditi u proljetnom dijelu prvenstva. Početak takmičenja u zoni zatekao je NK »Šibenik« u veoma kritičnom stanju, jer klub nije imao više od 12-13 sposobnih nogometaša, a s obzirom na teške utakmice nije se moglo baš perspektivno računati na visoki plasman. Igrači su igrali u promjenljivoj formi, osim nekolicine koji su tokom čitavog prvenstva davali i solidne partije (Tambača i Iljadica u obrani, a u napadu Škugor i Tedling koji su ujedno bili i glavni realizatori). U jedanaest utakmica koje smo odigrali kod kuće osvojili smo 18 od 22 moguća boda, a u gostima smo osvojili 13, izgubili 9. U svim utakmicama nastupili su slijedeći igrači: Bašić, Aras, Erak, Iljadica, Šupe, Jelenković, Bego, Šjaković, Tambača, Stošić, Škugor, Đurić, Tedling, Živković, Blažević, Cvitanović i Rak. Tokom čitavog prvenstva nijedan igrač nije udaljen sa terena što je za svaku pohvalu. Momčad je u toku prvenstva dala 50 golova a primila 24, što je više nego pozitivan omjer. Najviše golova dali su Tedling (21) i Škugor (16). Pred sam kraj pr-

Prvenstvo Hrvatske u veslanju

Ovogodišnje prvenstvo Hrvatske u veslanju održat će se u Puli krajem ovog tjedna. Osim organizatora priredbe VK »Istra« na prvenstvu će sudjelovati zagrebački klubovi »Mladost«, »Sava« i »Zagreb«, zatim »Mornar« i »Gusar« iz Splita, »Ošjak« iz Velike Lučke, »Jadranc« (Zadar), »Jadranc« (Rijeka), »Vukovar«, te šibenska »Krk«.

Veslači »Krk« dobro su se pripremili. Oni će nastupiti u dvojcu i četv. bez korm., osmercu za podmladak, dok nastup skifiste Siniše Barbača nije siguran. Ovo prvenstvo bit će ujedno i glavni ispit naših veslača uoči međunarodnih natjecanja i državnog prvenstva.

M.M.

venstva ponovo se vratio u NK »Šibenik« stari i iskusni igrač Šjaković koji je u nekoliko posljednjih susreta pokazao da je još uvijek solidan centarhalf. Isto tako pred sam kraj prvenstva ušli su u formu i naši poznati igrači: Bego, Živković i Stošić, dok su golmani Bašić i Aras branili u promjenljivoj formi.

Za takav uspjeh treba u prvom redu odati priznanje treneru Anti Eraku i upravi kluba na čelu sa predsjednikom Ing. Pavom Bujasem, zatim čitavoj momčadi koja

je svojom fer igrom osvojila simpatije velikog broja gledalaca.

A.

U SKRADINU PONOVO OSNOVAN NK »SOŠK«

Nedavno je u Skradinu održana osnivačka skupština na kojoj je ponovo formiran NK »SOŠK«. Na skupštini je izabran upravni odbor, a zatim su usvojena pravila kluba kao i zaključci za buduću rad.

A.

Prvenstvo kotara u gadanju

Ekipa Šibenika najbolja

U nedjelju 16. VI. 1957. godine održano je u Šibeniku kotarsko streljačko prvenstvo. Učestvovalo je 30 tehničara sa devet ekipa: to: Šibenik sa 3, Siverić sa 2 ekipe, Knin, Stanković, Primošten i Vodice sa po jednom ekipom. Svaka ekipa sastojala od po tri streljaca.

Gađala se u tri discipline: Narodna meta (ležeći stav), trostav (ležeći, klečeći i stojeći) i vojnički pištolj.

U disciplini »Narodna meta« prvo mjesto zauzela je ekipa Šibenik II. (Antić, Reskušić i Juričev) sa 229 krugova od 300 mogućih.

II. mjesto zauzela je ekipa Šibenik I. (Bura, Šprljan i Belamarić) sa 214 krugova.

III. mjesto zauzela je ekipa Siverić II. (Dunaj, Nedoklan i Mileta) sa 193 kruga, zatim slijede Knin (170), Šibenik III. (163), Siverić I. (160), Stanković, Primošten i Vodice.

U ovoj disciplini dobili su značke »dobrog streljaca« (Reskušić — Šibenik, Kovačević — Knin, Pelajić — Stanković i Nedoklan — Siverić), jer su postigli preko 65 krugova od 100 mogućih.

U trostavu su postignuti ovi rezultati: I. mjesto ekipa Šibenik I. sa 586 krugova od 900 mogućih u sastavu Bura 211, Šprljan 198, Belamarić 177.

II. mjesto zauzela je ekipa Šibenik II. sa 529 krugova u sastavu Antić 164, Reskušić 172 i Juričev 184.

III. mjesto zauzela je ekipa Siverić II. sa 483 kruga u sastavu Dunaj 160, Nedoklan 148 i Mileta 175), zatim slijede: Šibenik III. sa 439 krugova, Siverić I. sa 419, Knin sa 404 kruga, Stanković, Vodice i Primošten.

Vojnički pištolj: Prvo mjesto zauzeo je Juričev Miše sa 51 krugom od 100 mogućih, drugo mjesto Antić A. sa 49 krugova.

Postignuti rezultati uzevši u obzir objektivne teškoće, težak i siv teren, velika vrućina i td. su zadovoljavajući, a naročito kod onih streljaca koji su postigli preko 160 krugova.

Takmičenje je trajalo od 7-14 sati. Disciplina je bila na visini. Ekipa kotara Šibenik odlazi 3. VII. 57, sa sedam streljaca na republičko prvenstvo. Još se ne zna točno koji će streljci sačinjavati kotarsku ekipu.

A.

Radnička sportska djelatnost

Pobjednik cupa „I. Maj“ na posljednjem mjestu

Završeno je i V. kolo nogometne lige Radničke sportske djelatnosti koja se odigrava po velikoj vrućini. Na prvom mjestu se nalazi »E. Željezara«, koja će, izgleda, osvojiti naslov prvaka.

Iznenaduje vrlo slab plasman »Struje«, koja je sakupila svega jedan bod iz 5 kola. Izgleda, da u njoj ekipi nije nešto u redu. »Luka« se vrlo visoko plasirala. To je veoma borbeno, ali i nedisciplinirana momčad, i ako tako nastavi, bit će isključena iz ovih igara.

I »Rončević« je postigao prvu pobjedu. Ta momčad igra za oko vrlo lijepo, ali neefikasno. Momci su vrlo mirni i disciplinirani te ulijevaju nadu da će u drugom dijelu biti mnogo bolji.

Ostale momčadi, osim »B. Kidriča« koji je aspirant za prvo mjesto, dosta su izjednačene i njihov plasman je neizvjestan. Još preostaju svega dva kola, pa ćemo tek onda znati kako će biti poredane momčadi u konačnom plasmanu za prvi dio.

REZULTATI:

IV. kolo: Izgradnja — Luka 1:0, Željezara — Rončević 1:0, B. Kidrič — Aluminium 2:1, V. Skorpić — Struja 3:2.

V. kolo: Rončević — Aluminium 2:1, Željezara — Izgradnja 2:0, Luka — Struja 3:1, V. Skorpić — B. Kidrič 0:1.

Tablica

E. Željezara	5	4	1	0	10	2	9
B. Kidrič	5	4	0	1	8	5	8
Luka	5	2	2	1	10	7	6
Aluminium	5	2	1	2	7	6	5
Izgradnja	5	2	1	2	4	6	5
V. Skorpić	5	1	2	2	6	3	4
D. Rončević	5	1	0	4	4	6	2
Struja	5	0	1	4	3	10	1

S. Mileta

Borba pred košem

zanimljivosti - pouka - zabava

Stratosferska kula

Najsmjeliji građevinski projekat u historiji svijeta predviđa građenje kule visoke 11.000 metara!

Projekat inženjera Morisa Bermana - inače jednog od najuglednijih američkih tehničara i predsjednika Udruženja inženjera u Njujorku - »grad budućnosti«, njujorška »banja« na 800 m iznad Njujorka, ne samo što će biti uskoro stvarnost, nego će i taj grad biti jedan sastavni djelić stratosferske kule koju inženjer Berman namjerava da gradi.

U početku se, prije svega, piše »Vjeher vohenausgabe«, postavljajući pitanje materijala za ovu džinovsku građevinu koja će biti visoka 11.000 m i koja će se prema tome dizati do stratosfere. Čitav objekat bit će izrađen od najtvrdog čelika što postoji na zemlji. To će biti gigant na četiri »noge« u obliku cijevi, koje će zahvatiti površinu od 1.500 kvadratnih metara. Ove mamuške cijevi, u kojima će se nalaziti ne samo ogromne ekspresne dizalice, nego i autoputevi i, prije svega, laboratoriji i ambulante, nosit će na visini od 800 m jednu platformu na kojoj će biti podignut čitav jedan grad - klimatsko lječilište za velikovarošane željne zraka, oporavište za ljecu nježnog zdravlja. Tu će se u isti mah nalaziti medicinski istraživački centar u kome će se proučavati utjecaj visinskog zraka na neka oboljenja organa za disanje i srca i istraživati staračke bolesti, od kojih baš u Njujorku boluje veliki broj ljudi između 50 i 60 godina života. Ova »banja« će se razlikovati od svakog drugog lječilišta na Zemlji, već i po tome što će ona biti potpuno bez »prirode« i što će biti izložena klimatskim utjecajima. To će biti apsolutno idealan higijenski grad. U tom gradu, u kome uopće ne će biti klica, prašine i vjetrova. ljudi će se osjećati u neku ruku kao da se nalaze u kakvoj staklenoj kući. Savršeni uređaji za klimatizaciju brinit će se za to da čovjek ne doživi k'havicu ili da ne navuče reumu.

Televizijski prijenos, fantastične slike i skulpture, kao i grandiozni vodokoski zamjenjivat će »banjskim gostima« prirodu. Ljekari su uvjereni da će »nebeski grad« - tako će se zvati ovaj grad budućnosti - biti najzdraviji i sa najpovoljnijom klimom na zemlji. U njemu se neće znati ni za k'havicu ni za gripu, jer će klimatski uređaji stalno razvijavati sredstva za uništenje klica.

Ali ovaj grad, koji će se - kao što je već rečeno, - nalaziti na visini od 800 m i u koji će se moći najugodnije putovati dizalicom ili autom po vijugavom autoputu, samo je jedan sasvim mali detalj u ovom gigantskom projektu, koji je predviđen da bi se osigurao rentabilitet poduhvata. Ali što će se sve podići na bezbrojnim spratovima stratosferske kule, to se još nije moglo u tačnice predvidjeti. Tako će na visini od oko 1.100 m biti instalirano nekoliko meteoroloških stanica. Na otprilike istoj visini bit će podignute antene za radarske i televizijske stanice. I tu će isto tako biti osiguranje prostorije za medicinski istraživački centar, koji će se, prije svega, baviti problemima visinskih bolesti. Na toj visini bit će podignute i optične i parovne stanice za jedrilice i padobrance.

A sad da podemo u stratosferu - u takozvani bezzračni prostor - u kameri u kojoj su klima i zračni pritisak regulirani i koja se kao »ekspresna dizalica« brzinom aviona diže vertikalno u nebo. Riječ »bezračni prostor«, naravno nije prava riječ, jer i tamo, sasvim gore na vrhu kule, gdje će još uvijek biti prostora za dvije eska-

drile aviona i čitav niz istraživačkih instituta, ima zračnih struja, istina samo vertikalnih strujanja. Na posljednjim katovima, koji će se nalaziti na visini od 11.000 metara obični »smrtnici« ne će moći da idu. Tamo će biti svijet i straživanja. Tu će biti najprije astronomi, koji će moći da tragaju za svojim zvijezdama pod hiljadustruko boljim uslovima nego li u ma kojem opservatoriju na zemlji. Ali to djelo bit će krunisano džinovskim »stratosferskim aerodromom« za mlazne lovece i bombardere i za - dirigitane hidrogenske bombe.

Reklo bi se da je inženjer Berman zanesenjak, a njegov projekat čista fantazija. Ni jedno ni drugo. Tehnički stručnjaci su dali pravo Bermanu koji tvrdi da bi u roku od godinu dana mogao da sagradi svoju stratosfersku kulu.

Izgledi su dobri i za financiranje plana, dijelom zbog toga što kapitalisti u ostvarenju ovog projekta vide unosan posao, a dijelom zbog toga što će naučni instituti, koji inače raspolazu velikim novčanim sredstvima pridonijeti tome, da se sagradi ova stratosferska kula.

U svojim bogomoljama sektaši i njihov ne mali broj pristalice proklinju Bermanov projekat. Inženjer Berman se na to samo smiješka: »Radi se samo o financiranju, jer to je projekat za čije je ostvarenje potrebno 500 milijuna dolara. Ali taj će se novac amortizirati, jer tu je »nebeski grad«, tu su avionske baze, laboratoriji, televizijske i radarske stanice, i, najzad - tu su radnici, znali posjetioci, koji će plaćati ulaznice«.

PRVI AUTOMAT ZA KNJIGE U EVROPI

Sedamnaestog maja postavljeno je na najprometnijoj raskršnici u Beču automat za prodaju knjiga, prvi automat ove vrste u Evropi. Pritisakom na dugme kupac može da dobije jednu od dvadeset različitih knjiga, počev od Getoevih djela do kriminalnih romana Agate Kristi. Knjige u knjižari - automatu mjenjaju se svakog dana. Kad nastupi turistička sezona, automat će, pored njemačkih, »pravdati« i knjige na engleskom i francuskom jeziku.

NA SJEVERNOM POLU RADIOMETEOROLOŠKA STANICA

Dva aviona sovjetske polarne ekspedicije, kojima su pilotirali heroji Sovjetskog Saveza Stupišin i Grigorjev, uspješno su aterirali na sam geografski Sjeverni pol. Uzletjevši sa jedne od obalskih baza, oni su se, uprkos nepovoljnom vremenu, poslije nekoliko sati leta spustili na jednu nepreglednu ledenu santu. tamo su postavili automatsku radiometeorološku stanicu koja će slati na Veliku Zemlju podatke o vremenskim prilikama u oblasti samog pola. U ovom letu i postavljanju stanice učestvovali su i njen konstruktor Aleksejev i njegov asistent Sari. Poslije nekoliko sati bavljenja na Sjevernom polu, avioni su se vratili na kontinent.

RENIJUM - METAL BUDUĆNOSTI

Naučni saradnici univerziteta američke savezne države Tenesi vrše opite s jednim rijetkim metalom koji će, možda, jednog dana zamijeniti volfram u električnim sijalicama i radio-lampama. Ovaj rijetki metal, renijum, pri veoma visokim temperaturama otporniji je od volframa, a njegova površina tvrda je od površine mnogih čistih metala. Zbog toga se predviđa da će se u doglednoj budućnosti renijum upotrebljavati za prevlačenje onih dijelova preciznih instrumenata koji su izloženi trenju, prema tome i trošenju, kao i za oblaganje vanjskih dijelova aviona, raketa i dirigitiranih projektila, koji treba da izdrže veoma visoke temperature nastale uslijed trenja zraka. O nekoj širokoj upotrebi renijuma još se ne može govoriti, jer je ovaj rijetki metal zasad tri puta skuplji od zlata.

TRAGANJE ZA STOGODIŠNJACIMA I NJIHOVOM »TAJNOM«

Više ekspedicija sovjetskih naučnika uskoro će krenuti u one tasi Sovjetskog Saveza koje su poznate po dugovječnosti svojih stanovnika. Ekspedicija će biti sastavljena od fiziologa, internista, kirurga i neurologa. Članovi ovih ekspedicija prikupit će potrebne podatke o životnim uslovima, načinu života i stanju zdravlja onih osoba koje su doživjele neobičajnu starost. Između ostalog, jedna grupa naučnika izradit će »Kartu dugovječnosti za Azerbejdžan«. Prema jednoj vijesti agencije TASS, u Azerbejdžanu živi veći broj ljudi starijih od 150 godina. Profesor Abdula Karajev, član Akademije nauka, označio je ova istraživanja na polju produženja čovječjeg vijeka kao jedan od najvažnijih zadataka sovjetske nauke.

NOV NAČIN LIJEČENJA OPEKOTINA

Njujorški ljekar Vilijam Foley saopćava u jednom od posljednjih brojeva stručnog časopisa »Cirkulacija«, da je novim načinom liječenja opekotina na nogama i stopalima postigao veoma dobre rezultate. Njegov metod neobično je jednostavan: on svoje pacijente nagoni da ustaju iz postelje i da se što je moguće više i brže kreću po sobi. Folejev način liječenja potpuno je suprotan od sadašnje prakse koja je od takvih ranjenika zahtijevala da ne napuštaju postelju. Od 22 slučaja teških opekotina, Foley je svojom terapijom kretanja kod 21 pacijenta izbjegao amputaciju donjih udova i doveo do njihovog potpunog ozdravljenja. Kretanjem, a po mogućstvu trčanjem, podstiče se cirkulacija krvi u nogama, čime se ubrzava proces ozdravljenja.

AUTOOPERACIJA

Šef kirurškog odjeljenja jedne bolnice u unutrašnjosti Japana izvadio je sam sebi zagnojeno slijepo crijevo, i to bez ikakve lokalne anestezije. Jedino pomoćno sredstvo, pored potrebnih kirurških instrumenata, bilo mu je jedno ogledalo. Poslije uspjele operacije, Kirurg-pacijent mirno je i s malo riječi ispričao tok operacije. »Zavukao sam nož u otvoren donji trbuh i osjetio sam oštru bol. Jedan pogled na ogledalo bio mi je dovoljan da nađem zapaljeno slijepo crijevo i da ga odmah odstranim«.

Njegove kolege iz bolnice smatraju da će bolesnik uskoro moći ponovo da stupi na svoju dužnost.

JEDAN TUNEL SLAVI ROĐENDAN

Prije 75 godina, 23. maja 1882., svečano je predat saobraćaju veliki tunel ispod Svetog Gotharda. Bušenje ovog tunela predstavljalo je u ono vrijeme ogroman tehnički poduhvat, a trajalo je deset godina. Tunel je probijen i izgrađen uz ogromne žrtve: 290 radnika, od kojih su većina bili Italijani, izgubili su živote, dok ih je 877 bilo teško ranjeno. Zenevljani Luj Fav, koji je rukovodio građenjem, poginuo je 1879. godine prilikom inspekcije radova na probijanju. Devet mjeseci kasnije, sastale su se najzad dvije grupe radnika koje su kopale tunel s obe strane. Radnici i inženjeri prošli su tada kroz cio tunel, noseći na čelu povorke Favrovu sliku.

Kad je tunel bio pušten u saobraćaj računalo se da će kroz njega prolaziti oko 250.000 putnika godišnje. Ali, već prve godine kroz njega je proputovalo više od milijun putnika. Danas njihov broj iznosi 20 milijuna za godinu dana. Kroz tunel Svetog Gotharda svakih 7,7 minuta prođe po jedan 75-ti rođendan bio svečano proslavljen.

(S.S.)

»ŠIBENSKI LIST« organ Socijalističkog saveza radnog naroda kotara Šibenik
Uređuje redakcijski kolegij
Glavni i odgovorni urednik: Nikola Bego
Uredništvo: Šibenik — Ulica Jelke Bučić 5 - Tel. br. 5-62
Tekući račun: Komunalna banka Šibenik br. 47-KB-15-Z-182
Rukopisi se ne vraćaju
Pretplata za tri mjeseca 130, za pola godine 260, a jednu godinu 520 dinara
Tisak: »Štampa« Šibenik

„KORNAT“

Trgovačko poduzeće na malo i veliko u Šibeniku

TRAŽI

1 SLUŽBENIKA ZA POSLOVE REFERENTA NABAVKE

UVJETI: ekonomski tehnikum i najmanje 2 godine praktičnog rada u trgovini, ili nepotpuna srednja škola sa najmanje 6 godina praktičnog rada na poslovima nabave ili prodaje robe.

Molbe sa kraćom biografijom slati na adresu uprave poduzeća, najkasnije do 30. VI. 1957. godine.